

TREBALL DE FI DE GRAU EN TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

Departament de Traducció i Comunicació

TÍTOL

Estudi descriptiu i comparatiu de la traducció per al doblatge i la traducció per a la subtitulació de *Rétame*

Autor/a: Paula Jiménez Lozano

Tutor/a: José Luis Martí Ferriol

Data de lectura: juliol de 2020



*Als meus pares, per fer possible que jo arribe fins ací.
Al professorat d'aquesta universitat, per haver-me ensenyat tot el que sé.
A Mario Pérez Cuartero, per haver col·laborat en el present treball.*

Resum

Aquest treball fa una anàlisi i una comparació del doblatge i la subtitulació a l'espanyol d'una sèrie juvenil anomenada en la versió original en anglés *Dare Me*, i que a Espanya l'han traduïda a l'espanyol com *Rétame*. És d'origen estatunidenc i va ser creada i estrenada a finals del 2019. La podem trobar a Netflix, una de les plataformes en línia més importants de l'actualitat.

L'elecció d'aquest corpus en concret i no d'un altre ha estat motivada per les diferències que hi podem trobar en el doblatge i la subtitulació, pel que fa a les restriccions i les tècniques de traducció que s'han emprat, ja que el text original està marcat plenament per un registre col·loquial juvenil i per moltes referències culturals del nord d'Amèrica. A més a més, cal tenir en compte uns aspectes determinats de cada modalitat. A banda d'això, podem comparar les diferències que hi podem trobar pel que fa al contingut de la traducció de cada una d'aquestes dues modalitats. No es tracta de descobrir si una és millor que l'altra, sinó de comparar les solucions finals en cada una d'aquestes traduccions, ja que ambdues presenten restriccions i convencions diferents que poden fer que el producte final varïe.

Finalment, caldria reflexionar si la mateixa persona s'hauria d'encarregar tant de fer la traducció doblada com la subtitulada d'un mateix producte audiovisual, per tal d'evitar diferències molt marcades. Si més no, caldria rumiar si les persones encarregades de la traducció d'ambdues modalitats haurien d'estar en contacte per arribar a uns acords determinats.

L'objectiu principal d'aquest treball és analitzar i comparar les traduccions d'ambdues modalitats pel que fa a les tècniques de traducció i les restriccions,

al llarg del primer capítol, i concloure si han aconseguit un treball de qualitat, segons els estàndards de qualitat de Chaume.

Paraules clau

Traducció audiovisual, doblatge, subtitulació, restriccions, tècniques de traducció audiovisual.

Aquest treball seguirà les normes de referència APA.

Índex

Resum	2
Paraules clau	3
Índex de graelles	5
Índex de gràfiques	7
Introducció	8
Motivació personal	8
Justificació del corpus	9
Objectiu	9
Preguntes d'investigació	10
Marc teòric	11
La traducció audiovisual	11
Definició	11
Les modalitats de la traducció audiovisual	12
El doblatge	13
La subtitulació	14
Classificació de les tècniques de traducció i les restriccions	15
Anàlisi pràctica	19
Metodologia	19
Descripció del corpus	19
Procediment.....	20
Fases de la investigació	21
Fitxa d'anàlisi	22
Anàlisi dels resultats	24
Restriccions professionals.....	24
Restriccions formals.....	26
Restriccions lingüístiques.....	29
Restriccions semiòtiques (o icòniques)	32
Restriccions socioculturals	33
Diferències i similituds entre ambdues versions	38
Estàndards de qualitat	39
Conclusions	46
Bibliografia	49
Annex I	50
Annex II	110
Enquesta a Mario Pérez Cuartero sobre les restriccions professionals del primer capítol de <i>Rétame</i>	110

Índex de graelles

Graella 1. Fitxa de tècniques i restriccions	23
Graella 2. Fitxa d'anàlisi de les tècniques de traducció	23
Graella 3. Fitxa d'anàlisi de les restriccions operatives	24
Graella 4. Fitxa de tècniques i restriccions	26
Graella 5. Fitxa de tècniques i restriccions	27
Graella 6. Fitxa de tècniques i restriccions	28
Graella 7. Fitxa de tècniques i restriccions	29
Graella 8. Fitxa de tècniques i restriccions	29
Graella 9. Fitxa de tècniques i restriccions	30
Graella 10. Fitxa de tècniques i restriccions	30
Graella 11. Fitxa de tècniques i restriccions	31
Graella 12. Fitxa de tècniques i restriccions	32
Graella 13. Fitxa de tècniques i restriccions	33
Graella 14. Fitxa de tècniques i restriccions	33
Graella 15. Fitxa de tècniques i restriccions	34
Graella 16. Fitxa de tècniques i restriccions	34
Graella 17. Fitxa de tècniques i restriccions	35
Graella 18. Tècniques de traducció segons la modalitat	36

Graella 19. Restriccions operatives segons la modalitat	37
Graella 20. Fitxa de tècniques i restriccions	39
Graella 21. Fitxa de tècniques i restriccions	43
Graella 22. Fitxa de tècniques i restriccions	43
Graella 23. Fitxa de tècniques i restriccions	44

Índex de gràfiques

Gràfica 1. Total de restriccions.....	37
Gràfica 2. Mateixa tècnica de traducció	38
Gràfica 3. Subtítols simples i dobles	40
Gràfica 4. Naturalitat segons la modalitat.....	41
Gràfica 5. Registre col·loquial en ambdues modalitats	42
Gràfica 6. Fidelitat a la versió original	45

Introducció

Motivació personal

La principal motivació personal d'aquest treball ha estat determinada per aquells aspectes que solen ser més cridaners i interessants entre els consumidors de productes audiovisuals, siguin o no experts en el món de la traducció audiovisual, quan veuen un producte alié, tant en la versió doblada com en la versió subtitulada. Normalment, el que més ens crida l'atenció és el distanciament que hi ha entre l'original i la versió doblada o entre l'original i la versió subtitulada, o fins i tot, entre les dues modalitats de traducció: la subtitulació i el doblatge.

Per tant, la decisió de fer aquest estudi ha estat motivada per la curiositat personal i per la investigació més profunda d'ambdues modalitats alhora. A més a més, es tracta d'un tipus d'anàlisi que no s'estudia al grau com a tal, sinó que les dues modalitats sempre s'estudien per separat i poques vegades s'analitzen les dues simultàniament.

Malgrat que la traducció utilitzi les combinacions de llengües anglés-espanyol, el treball es redactarà en català, ja que és la llengua d'arribada que he fet servir durant tot el grau.

Justificació del corpus



Il·lustració 1. Captura de pantalla de la portada de la sèrie

El corpus escollit ha estat la sèrie estatunidenca *Dare Me* (*Rétame*), que es troba disponible a Netflix i és actual, ja que la primera emissió va ser el 29 de desembre de 2019 i, com a conseqüència, només té una temporada. La sèrie està en anglès, però la traducció per a doblatge i subtitulació està en espanyol. L'elecció d'aquest corpus ha estat presa a causa de la quantitat d'aspectes importants, relacionats amb la traducció, que hi presenta. El fet que la trama es desenvolupa en una altra cultura diferent de la nostra ja ens planteja diversos problemes de traducció que cada modalitat tracta de manera diferent. A més, ambdues modalitats presenten diferències destacables en la traducció, sobretot pel que fa al contingut, que explicarem amb les tècniques de traducció i les restriccions de cada modalitat.

Objectiu

L'objectiu principal d'aquest treball és analitzar i comparar el producte final del primer capítol de les traduccions de la sèrie *Dare Me* (*Rétame*), en dues de les modalitats de la traducció audiovisual: el doblatge i la subtitulació. D'acord amb les característiques que presenta el corpus escollit que s'exemplificarà en aquesta anàlisi, el treball se centrarà primordialment en les tècniques de

traducció i en les restriccions d'ambdues modalitats, perquè són els aspectes que poden justificar el distanciament anteriorment esmenat que es pot donar entre la modalitat de traducció per a doblatge i per a subtitulació. El treball conclourà amb una reflexió sobre si es tracta d'un producte audiovisual de qualitat.

Preguntes d'investigació

Pel que fa a les tècniques de traducció, ens podem fer les següents preguntes:

- Quines tècniques de traducció s'han utilitzat?
- Quines s'han utilitzat més i per què?
- Quines tècniques de traducció s'utilitzen més en cada modalitat?

D'altra banda, les preguntes d'investigació que ens podem plantejar relacionades amb les restriccions són:

- Quines són les restriccions que més destaquen?

Finalment, podem preguntar-nos:

- Es tracta d'un doblatge de qualitat?
- Es tracta d'una subtitulació de qualitat?

A més a més, es podria enunciar també una hipòtesi general, el compliment de la qual es podria comprovar en funció de les respostes a les preguntes anteriors: les solucions emprades en cada modalitat (mitjançant tècniques de traducció) seran diferents quan les restriccions operatives (les que sorgeixen en tot el procés de traducció) siguin també diferents.

Marc teòric

La traducció audiovisual

La història actual és testimoni que, avui dia, els mitjans audiovisuals han esdevingut la ferramenta principal de comunicació d'informació, de cultura i d'ideologies. És evident que la globalització i els nous coneixements tecnològics han estat els grans potenciadors de l'auge audiovisual, ja que permeten enviar un producte audiovisual a qualsevol part del món de manera immediata. No obstant això, tots aquests productes que s'envien a països amb diferents llengües requereixen, en moltes situacions, un traductor perquè la transmissió siga efectiva. Cada vegada, es produeixen més sèries i pel·lícules, nacionals o internacionals, que necessiten un traductor que s'encarregue de traduir-les, subtitular-les o fer-les accessibles a persones amb pèrdues visuals i auditives. Aquesta situació es troba en el seu punt més àlgid amb el suport de les plataformes en línia, el nombre de les quals augmenta exponencialment amb el pas del temps. Per tot això, es pot afirmar que el traductor és el transmissor principal entre persones de diferents països amb diferents llengües i cultures.

Definició

La traducció audiovisual és una varietat de traducció que s'encarrega de fer accessibles textos audiovisuals que estan en una altra llengua (traducció interlingüística) o en la mateixa llengua (traducció intralingüística) a persones amb unes necessitats determinades. Aquestes necessitats poden ser el desconeixement d'una llengua estrangera o dificultats visuals o auditives, entre d'altres. Segons Chaume (2004: 15), un text audiovisual és aquell que:

«se trasmite a través de dos canales de comunicación, el canal acústico y el canal visual, y cuyo significado se teje y constituye a partir de la confluencia e interacción de diversos códigos de significación, no solo el código lingüístico».

«El texto audiovisual es, pues, un constructo semiótico compuesto por varios códigos de significación que operan simultáneamente en la producción de sentido». Chaume (2004: 19)

Ara bé, avui dia, aquests textos audiovisuals es troben quasi per tot arreu: al cinema, en format DVD, a la televisió, al teatre i a l'òpera, o en pantalles més modernes, com ara en els ordinadors, en les plataformes digitals, en els videojocs (aquest tipus de traducció també s'anomena «localització», ja que també requereix una adaptació del producte a la cultura d'arribada), en anuncis, etc. Fins i tot, també podem trobar la traducció audiovisual fora de les pantalles, com és el cas dels còmics, que es caracteritzen pel caràcter verbal, icònic i amb restriccions d'espai.

Les modalitats de la traducció audiovisual

En el camp de la traducció, hi ha diferents modalitats que s'encarreguen de transmetre un missatge i cadascuna té unes característiques determinades. Les modalitats de traducció són els mètodes tècnics que s'utilitzen per realitzar el transvasament lingüístic d'un text audiovisual d'una llengua a una altra (Chaume, 2004: 31).

Chaume (2012: 5) proposa la següent classificació de les modalitats de la traducció audiovisual:

Revoicing	Subtitling
1. Dubbing	1. Conventional subtitling
2. Partial dubbing	2. Intertitling
3. Voice-over (including narration)	3. Respeaking (live subtitling)
4. Free commentary (including Goblin translation)	4. Surtitling
5. Simultaneous (and consecutive) interpreting	5. Subtitling for the deaf and the hard-of-hearing
6. Audiodescription for the blind and the partially sighted	6. Fansubbing
7. Audiosubtitling	
8. Fandubbing	

El pas del temps i el desenvolupament de les noves tecnologies han sigut determinants en la creació de nous gèneres, segons Chaume (2012: 5):

Videogames
Instructional videos and webinars
Commercials and infomercials
Webtoons
Comicbooks and scanlations

El doblatge

El doblatge és la modalitat de traducció audiovisual més habitual a Espanya, però també en altres països amb tradició dobladora. Segons Chaume (2016: 25):

«El doblaje consiste en la traducción y ajuste de un guion de un texto audiovisual y la posterior interpretación de esta traducción por parte de los actores, bajo la dirección del director de doblaje y los consejos del asesor lingüístico o ayudante del doblaje, donde esta figura existe».

Una traducció per al doblatge té una sèrie d'elements que s'han de complir si es pretén que el producte resultant siga de qualitat. Aquests elements, Chaume (2012: 15) els anomena *Quality standards* (estàndards de qualitat) i els classifica en sincronia (sobretot labial, però també isocronia i sincronia cinèsica), diàlegs realistes, coherència entre les imatges i les paraules, traduccions fidels, bona qualitat del so i dramatització dels diàlegs. La manca d'algun d'aquests elements suposaria que el producte final no siga de qualitat i, fins i tot, es pot donar el cas que l'audiència no el considere creïble.

A més a més, els diàlegs del doblatge estan marcats per una oralitat característica, anomenada segons Baños-Piñero i Chaume (2009) *prefabricated orality* (oralitat prefabricada), o *dubbese*.

Encara que la tendència a Espanya siga cap al doblatge, els espectadors cada vegada opten més per la versió original i l'ajuda dels subtítols, sobretot en les plataformes digitals.

La subtitulació

« [...] [A] translation practice that consists of presenting a written text, generally on the lower part of the screen, that endeavours to recount the original dialogue of the speakers, as well as the discursive elements that appear in the image (letters, inserts, graffiti, inscriptions, placards and the like), and the information that is contained on the soundtrack (songs, voices off)». (Díaz Cintas y Remael, 2007: 8)

La subtitulació és una de les modalitats més utilitzades arreu del món, ja que és més econòmica que el doblatge i pot ajudar en el procés d'aprenentatge de

llengües. Es tracta d'un procés més senzill que el de doblatge, ja que els traductors es poden encarregar de pautar i sincronitzar la traducció amb les imatges en pantalla gràcies a diferents programes informàtics, fet que ajuda a aconseguir un producte de qualitat. Moltes vegades, el text ja arriba pautat i només s'hauria de traduir. Cada empresa o client utilitza una sèrie de criteris (per exemple, la llargària i duració dels subtítols, els criteris ortotipogràfics, etc.) que s'han de seguir perquè el receptor tinga el temps suficient de llegir i entendre el missatge principal, alhora que veu les imatges. Sempre cal tenir en compte que cada subtítol ha de constituir una unitat lògica. Per això, és tan important dur a terme una bona síntesi de la informació, sense oblidar la sincronització entre els diàlegs i els subtítols.

Classificació de les tècniques de traducció i les restriccions

Per a definir les tècniques de traducció, s'emprarà la definició d'Hurtado (2001: 257):

«[...] proporcionan un metalenguaje y una catalogación que sirve para identificar y caracterizar el resultado de la equivalencia traductora con respecto al texto original. Por consiguiente, sirven como instrumento de análisis para la descripción y comparación de traducciones [...]. Las técnicas de traducción permiten identificar, clasificar y denominar las equivalencias elegidas por el traductor [...]».

No obstant això, en la metodologia d'aquest treball es farà servir la classificació de les 20 tècniques de Martí Ferriol (2013: 19)¹:

1. Préstec: integrar una paraula o expressió d'altra llengua sense modificar-la. Pot ser pur o naturalitzat (normalitzat segons la grafia).
2. Calc: traduir literalment una paraula o sintagma.
3. Traducció paraula per paraula: es tradueixen totes les paraules amb el mateix significat fora de context. L'original i la traducció tenen el mateix ordre i nombre de paraules.
4. Traducció un per un: cada paraula de l'original correspon a una de la traducció, però el seu significat és diferent fora de context.
5. Traducció literal: diu exactament el que es troba a l'original però l'ordre i el nombre de paraules pot ser diferent.
6. Equivalent encunyat: es tradueix un terme o expressió per un altre que es considera equivalent en la llengua meta.
7. Omissió: se suprimeix algun element de l'original.
8. Reducció: se suprimeix alguna part de la informació.
9. Compensió: sintetitzar dels elements lingüístics.
10. Particularització: emprar un terme més concret.
11. Generalització: emprar un terme més general.
12. Transposició: canviar la categoria gramatical o la veu del verb.
13. Descripció: descriure un terme.
14. Ampliació: afegir elements.

¹ Les definicions originals estan publicades en espanyol. S'ha fet una adaptació i traducció al català per al present treball.

15. Amplificació: afegir informació.
16. Modulació: canviar el punt de vista, l'enfocament o la categoria de pensament. Pot ser un canvi lèxic o estructural.
17. Variació: canviar elements lingüístics o paralingüístics.
18. Substitució: canviar elements lingüístics per paralingüístics, o viceversa.
19. Adaptació: canviar un element cultural per altre conegut en la cultura receptora.
20. Creació discursiva: creació d'elements de manera imprevisible i fora de context.

D'altra banda, les restriccions són problemes que interfereixen en el procés de comunicació i cal solucionar-les al llarg del procés de traducció amb les tècniques de traducció i les normes de traducció. Aquest treball se centrarà en la classificació de restriccions operatives de Martí Ferriol (2013: 151)²:

Tipus de restriccions	Definició
Professionals	Imposades per les condicions laborals que el traductor ha de fer front en l'execució de l'encàrrec.
Formals	Inherents a les tècniques, pràctiques i convencions pròpies del doblatge i la subtitulació.
Lingüístiques	Associades a la variació lingüística.
Semiòtiques (o icòniques)	Pròpies del llenguatge fílmic i semiòtic: relacionades amb els signes transmesos a través del canal visual i auditiu (cançons) i que pertanyen a

² De nou, s'ha fet una adaptació i traducció al català del contingut d'aquesta graella perquè l'original està en espanyol.

	codis de significació no lingüístics (excepte en el cas de les cançons).
Socioculturals	A causa de la coexistència simultània de sistemes culturals diferents en el missatge lingüístic i l'icònic.
Restricció nul·la	Absència de restricció.

Anàlisi pràctica

Metodologia

Descripció del corpus

Rétame és una sèrie estatunidenca basada en la famosa novel·la negra, la qual rep el mateix títol, de Megan Abbott. Tracta sobre dues animadores adolescents d'institut, Addy i Beth, la relació de les quals comença a trencar-se amb l'arribada de la nova entrenadora, Colette, qui ha arribat per fer-les guanyar els campionats regionals d'animadores. El problema comença quan un crim desfà la tranquil·litat de les seues vides. El fet que la novel·la se situe als Estats Units d'Amèrica, provoca que s'hi troben molts referents culturals, dels quals, alguns seran desconeguts per al públic espanyol i, per tant, requeriran un procés de traducció concret. A més a més, com es tracta d'una sèrie actual (la primera emissió va ser el 29 de desembre de 2019) i de gent prou jove, els diàlegs estan plenament marcats per un registre col·loquial (fins i tot, a vegades, vulgar).

És una sèrie de la distribuïdora USA NETWORK, però a Espanya, la distribuïdora reconeguda és NETFLIX ESPAÑA. L'estudi de gravació ha estat BEST DIGIAL (Madrid) amb Mario Pérez Cuartero com a traductor per a doblatge, i Pedro Tena com a director i ajustador. A més a més, ha comptat amb un conegut repartiment d'actrius i actors de doblatge, del qual destaquen actrius com Jara Luna, Ana de Castro i Sara Heras, que donen veu a les protagonistes principals. D'altra banda, Alba Sabina Pérez s'ha encarregat dels subtítols.³

³ Aquesta informació es pot trobar a la pàgina web de «eldoblaje.com» i en el mateix capítol de la sèrie.

El capítol que s'ha escollit per dur a terme l'anàlisi d'aquest treball és el primer, ja que comptava amb molts dels aspectes importants de la traducció relacionats amb el que es pretenia parlar en aquest treball. A simple vista, hi havia una gran diferència en la traducció per al doblatge i la traducció per a la subtitulació. En una anàlisi més profunda, s'observaren moltes restriccions operatives que s'havien solucionat amb diferents tècniques de traducció, segons la modalitat (doblatge o subtitulació).

Procediment

L'objectiu d'aquest treball és fer una comparació de la traducció en la versió doblada i la subtitulada a l'espanyol del primer capítol de la sèrie *Rétame*. Aquesta comparació es farà a través d'una anàlisi de les restriccions i les tècniques de traducció d'ambdues modalitats.

Per dur a terme aquest treball, s'ha visionat la sèrie en la versió doblada a l'espanyol, amb els subtítols a l'espanyol activats i el guió original de la sèrie en anglés. Per al recull de tècniques de traducció emprades per a solucionar les restriccions operatives, s'ha creat un model de graella on s'anaven recopilant les següents dades: la versió original, el tipus de restricció, el que deien en la versió doblada i en la versió subtitulada i quines tècniques de traducció s'havien emprat en cada cas. La classificació de restriccions operatives i tècniques de traducció que s'han fet servir en tot el treball han estat les de Martí Ferriol (2013: 119 i 151). Moltes de les possibles restriccions operatives es podien traure només amb el guió, ja que es podien llegir els típics problemes que planteja la traducció de l'anglés a l'espanyol. No obstant això, calia visualitzar les dues modalitats alhora per poder recollir també els problemes que eren propis de la traducció

audiovisual: professionals, formals, lingüístics, semiòtics, socioculturals o l'absència de restricció. D'altra banda, també s'ompliran dues graelles que recopilaran el nombre de tècniques de traducció i restriccions operatives que apareixen en tot el capítol de la sèrie. A causa de la quantitat de problemes de traducció que planteja aquest corpus, la gran majoria de les graelles apareixeran directament en els annexos.

Fases de la investigació

En primer lloc, s'ha cercat un tema d'investigació d'interés. Una vegada clar que es volia fer la comparació d'una versió doblada i una altra subtítolada, s'havia de buscar un corpus que tinguera suficients aspectes relacionats amb aquest tema d'investigació. Finalment, el corpus escollit ha estat el primer capítol de *Rétame*, ja que, tant la traducció del doblatge com la traducció de la subtítolació contenen molts aspectes que donen peu a comentar-los, com per exemple, el tractament dels referents culturals, les diferents convencions per a cada modalitat o quina tècnica de traducció s'adequa més a un determinat problema, segons la modalitat. Es tracta d'un corpus en espanyol, i no en català. No obstant això, la llengua de redacció de l'anàlisi d'aquest corpus és el català.

Després, cal buscar informació sobre el marc teòric de tot el que es parla en el treball. Tota aquesta informació s'ha de buscar en obres i publicacions d'autors acadèmics en la traducció audiovisual. S'ha de cercar-hi i extraure'n només la informació realment necessària per a redactar la part teòrica.

Una vegada redactada la part teòrica, el següent pas és saber quina metodologia s'emprarà i, llavors, es crearà un model d'anàlisi. Es visionarà tot el capítol amb la versió doblada i amb els subtítols activats, per tal de veure les diferències i les

similituds. En aquest cas, es gaudia del guió del capítol en qüestió imprés, de tal manera que es podia comparar l'original amb les versions traduïdes de les dues modalitats de manera simultània. Seguidament, es va tornar a veure el capítol, però aquesta vegada, es recopilaven els aspectes més importants en graelles: la versió original, el tipus de restricció operativa, la versió doblada i subtitulada a l'espanyol i el tipus de tècnica que s'havia emprat en cada modalitat. També es va visionar el capítol dues vegades més, cada una amb només una de les dues modalitats activades, l'altra no. Això es va fer amb l'objectiu de veure si el resultat final realment funcionava. Finalment, es van crear unes graelles per a analitzar quines tècniques de traducció s'utilitzen més en cada modalitat al llarg del capítol i una altra per analitzar les restriccions operatives més habituals. També s'han utilitzat gràfiques per quantificar quines tècniques s'han utilitzat en els mateixos casos en les dues modalitats i per justificar els estàndards de qualitat de Chaume (2012: 15).

Fitxa d'anàlisi

Per tal de tractar les tècniques de traducció entre les traduccions d'ambdues modalitats, s'ha creat dues graelles. En una, s'analitzarà quines tècniques de traducció s'han emprat en cada una de les modalitats per a solucionar les restriccions operatives que plantejava el text original. L'altra graella mostrarà el recompte de vegades que apareix una tècnica de traducció determinada en cada una de les dues modalitats.

Fitxa núm.	Codi de temps:
-------------------	-----------------------

Versió original		Exemple de restricció	
Doblatge		Tècnica	
Subtitulació		Tècnica	

Graella 1. Fitxa de tècniques i restriccions

En l'anàlisi de resultats, les fitxes apareixeran segons la restricció operativa, ja que és l'ordenació més lògica. En els annexos, les fitxes apareixeran ordenades segons el codi de temps, des del començament del capítol fins al final. Aquesta graella, que serà la que apareixerà en l'anàlisi dels resultats, també s'utilitzarà per als annexos, però amb dues variacions: la graella d'«Exemple de restricció» que apareix en l'anàlisi de resultats, s'anomenarà «Restricció» en els annexos i tindrà una altra fila per a afegir comentaris, si escau. La graella conté el número de fitxa, el codi de temps, el contingut de la versió original amb la restricció operativa que presenta, la versió doblada i la subtitulada amb la tècnica que s'ha emprat en cada cas. El codi de temps que emprava Netflix és decreixent, és a dir, mostra els minuts que queden per acabar el que estem veient i per tant, així serà com s'indicarà en les fitxes d'anàlisi. Els subtítols en les graelles, es reproduiran tal com apareixen en pantalla. Una barra (/) indica que canvia de línia i dues barres (//) que canvia el subtítol. Cal indicar que s'utilitzarà la cursiva com a ús metalingüístic al llarg de tota l'anàlisi i per indicar la veu en OFF en els subtítols.

Tècnica de traducció (s/ Martí Ferriol)	Núm. d'exemples en doblatge	Núm. d'exemples en subtitulació

Graella 2. Fitxa d'anàlisi de les tècniques de traducció

En la graella de l'anàlisi de les tècniques de traducció, apareixerà tota la classificació de tècniques segons Martí Ferriol (2013: 117) i el número de vegades que apareixen en la versió doblada i en la versió subtitulada.

Restriccions operatives (S/ Martí Ferriol)	Núm. d'exemples

Graella 3. Fitxa d'anàlisi de les restriccions operatives

En la graella de l'anàlisi de les restriccions operatives, apareixerà tota la classificació de restriccions segons Martí Ferriol (2013: 151) i el número de vegades que apareixen en total, segons el tipus de restricció.

Anàlisi dels resultats

L'anàlisi dels resultats es farà en funció de les restriccions operatives que s'han anat trobant al llarg de tot el corpus.

Restriccions professionals

Per poder conèixer les restriccions professionals, era necessari contactar amb Mario Pérez Cuartero, el traductor per a doblatge de la sèrie, qui va acceptar amablement col·laborar i respondre a unes preguntes relacionades amb el temps, les convencions i els materials.

El traductor va contar que no anava just de temps perquè li donaven aproximadament una setmana de temps per a cada capítol. El primer concretament el va rebre el 23 d'octubre i l'havia d'entregar el 30 d'octubre. No obstant això, ell només necessitava un dia per traduir-lo (incloent-hi una prèvia visualització), per tant, no va anar just de temps. També va confessar que, normalment, els primers capítols de les sèries costen un poc més de l'habitual i

potser, per això, aquest primer capítol li va costar un poc més, possiblement un dia i mig.

Pel que feia a les convencions, l'únic que havia de seguir era una plantilla Word que havia creat l'empresa encarregada del doblatge a banda d'una *show guide*. Ell mateix ens explica que una *show guide* és un arxiu que solen enviar al traductor (principalment Netflix. Ens va explicar que Disney també ho fa, però que les nomena «cartes creatives»). Aquest document inclou informació sobre la sèrie: la sinopsi, informació sobre els personatges, indicacions sobre què s'ha de fer amb els inserts i altres aspectes especials que puguen aparéixer, com ara les cançons. Ens diu que les *show guides* que ell va rebre estaven prou completes. Li van enviar fins a tres *show guides* al llarg de tota la sèrie (el 22 d'octubre, el 30 de novembre i el 23 de desembre de 2019), que s'anaven actualitzant en funció de com avançaven els capítols. A la pregunta de si aquesta *show guide* l'afectava negativament a l'hora de traduir (si el fet de seguir unes determinades pautes feia que la tasca de traducció forma més complexa), va respondre que no, que realment l'ajudava i que no hi havia cap problema en emmotlar-s'hi. De fet, comptar amb ella, afirma textualment, «te quita la disjuntiva» en certes situacions sobre què fer i, per tant, al traductor, li estalvia temps.

D'altra banda, a la pregunta de quins materials va rebre, el traductor va respondre que li van enviar unes imatges preliminars i finals, les tres *show guides* esmentades anteriorment, el guió (que també va explicar que eren més aviat transcripcions del resultat final de les imatges) i, concretament, per a aquesta sèrie, també li van enviar un document que només parlava sobre les cançons de les animadores. També ens confessa que no li va faltar cap document i que les

transcripcions que li van lliurar eren de bona qualitat (tenint en compte que sempre pot haver-hi un marge d'error en les transcripcions).

Finalment, el traductor va comentar que no va trobar cap aspecte en concret que li suposara un problema per traduir aquesta sèrie. Pel que fa a la pregunta sobre els referents culturals, va dir que com que no es tractava d'una sèrie molt local, no els va considerar massa complexos.

Restriccions formals

La sincronia és una de les característiques més importants que comparteixen ambdues modalitats, tot i que una li dona més prioritat a un tipus de sincronia que a l'altra. En doblatge, la sincronia més important és la labial, però també s'han de tenir en compte la isocronia (el mateix que dura la intervenció de l'actriu ha de durar la veu de l'actriu de doblatge) i la sincronia cinèsica. En subtitulació, la sincronització és el que coneixem com a pausat o isocronia, és a dir, la versió original que s'escolta ha de començar i acabar a la mateixa vegada que els subtítols en pantalla. A continuació, es presenten alguns exemples on apareix aquest tipus de restricció:

Fitxa núm. 1			Codi de temps: -47:33
Versió original	V abs.	Exemple de restricció	Isocronia i sincronia fonètica.
Doblatge	En uve.	Tècnica	Omissió (de <i>abdominales</i>).
Subtitulació	Abdominales en uve.	Tècnica	Traducció literal.

Graella 4. Fitxa de tècniques i restriccions.

En l'escena que es presenta en la graella 4, es veu la cara de l'actriu perfectament, per això, la versió doblada ha de mantenir una bona isocronia i sincronia fonètica. Per aconseguir-ho, el doblatge ha omés *abdominales*. La subtitulació es pot permetre deixar el subtítol un poc més de temps en pantalla i ficar tota la informació, perquè s'entenga millor.

En aquest primer capítol, la veu en OFF apareix al començament i al final. En el doblatge, la veu en OFF és una característica que dona una mena de llibertat al traductor. Cal tenir en compte que el que es diu ha de ser coherent amb les imatges, i per això, sempre es recomana mantenir-se fidel al text. No obstant això, és una característica que en el doblatge permet allargar o acurtar el que es diu, per tal que sone més natural en la llengua d'arribada. Per contra, en la subtitulació, la veu en OFF s'ha de marcar amb cursiva i s'ha de sincronitzar segons l'original.

Fitxa núm. 2			Codi de temps: -52:52
Versió original	There's something dangerous about the boredom of teenage girls.	Exemple de restricció	Isocronia donada per una convenció (la veu en OFF).
Doblatge	Es peligroso que las adolescentes se aburran.	Tècnica	Modulació estructural i compressió de tota la frase. Transposició en la categoria gramatical (de <i>dangerous</i> i <i>boredom</i>).
Subtitulació	<i>Hay algo peligroso // en el aburrimiento de las adolescentes.</i>	Tècnica	Traducció literal.

Graella 5. Fitxa de tècniques i restriccions

Fitxa núm. 3		Codi de temps: -02:51	
Versió original	She said, someday you're going to really want something.	Exemple de restricció	Isocronia donada per una convenció (la veu en OFF).
Doblatge	Me dijo: "Algún día querrás algo con todas tus fuerzas.	Tècnica	Modulació lèxica (de <i>really</i>) i ampliació (de <i>me</i>).
Subtitulació	<i>Me dijo: // "Algún día vas a querer algo de verdad.</i>	Tècnica	Ampliació (de <i>me</i>) i traducció literal.

Graella 6. Fitxa de tècniques i restriccions

En les graelles 5 i 6 es dona el cas contrari que en la graella 4. La veu en OFF li proveeix el doblatge d'una certa llibertat i, per tant, la versió doblada ha quedat més natural que la subtitulada.

En tots els productes audiovisuals, s'observa que les actrius i els actors fan molts gestos i sons paralingüístics. La traductora o el traductor de doblatge ha de marcar-los en el guió perquè l'actriu o l'actor de doblatge sàpiga què han de fer. Les abreviatures que corresponen a cada gest han d'aparèixer en el guió entre parèntesis i en majúscula. En subtitulació, per contra, no s'han de marcar de cap manera. Com a molt, es poden marcar onomatopeies perquè sí que són diferents segons la llengua, però la resta de sons no. En aquest corpus, a vegades s'escolta un mormol inintel·ligible per part dels personatges. El doblatge compta amb el símbol (AD LIB), que permet al traductor fer un suggeriment de què poden haver dit els personatges. Per contra, en la subtitulació només s'ha fet servir una vegada en tot el capítol (que es mostra en la fitxa número 48 en l'Annex I).

Fitxa núm. 4	Codi de temps: -50: 48
---------------------	-------------------------------

Versió original	[S'escolta, però no s'entén tot, l'únic que entem es la paraula <i>wonder</i>].	Exemple de restricció	Donada per una convenció (gestos), però també restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	(AD LIB) Para, para, que ya hay mucho.	Tècnica	Creació discursiva.
Subtitulació	[No fica res].	Tècnica	Cap.

Graella 7. Fitxa de tècniques i restriccions

Restriccions lingüístiques

Com ja s'ha comentat alguna vegada al llarg d'aquest treball, el fet de tractar-se d'una sèrie actual i juvenil fa que tinga un registre prou col·loquial. A banda, l'oralitat prefabricada del doblatge es troba ben present en aquest corpus, com es fa evident a continuació.

Fitxa núm. 5			Codi de temps: -52: 43
Versió original	But she said it not like a mom or a teacher, or a guidance counsellor.	Exemple de restricció	Registre.
Doblatge	Pero no lo dijo en plan madre, profesora u orientadora.	Tècnica	Variació del registre (de <i>en plan</i>).
Subtitulació	<i>Pero no lo dijo como una madre, // una profesora o una orientadora.</i>	Tècnica	Traducció literal.

Graella 8. Fitxa de tècniques i restriccions

En aquest cas, la versió doblada ha emprat un registre més baix, ja que és una adolescent la que parla.

Fitxa núm. 6	Codi de temps: -44:11
---------------------	------------------------------

Versió original	Your chariot, fair daughter? And can I offer two lovely ladies a ride?	Exemple de restricció	Registre.
Doblatge	El carruaje la aguarda. ¿Quieren que las lleve, hermosas damas?	Tècnica	En la primera frase, omissió del vocatiu, però amplificació (de <i>la aguarda</i>). Modulació estructural de la segona frase.
Subtitulació	<i>Su carruaje, hermosa hija // ¿Puedo ofrecerles un viaje, señoritas?</i>	Tècnica	Traducció literal, però omissió (de <i>two lovely</i>).

Graella 9. Fitxa de tècniques i restriccions

L'escena de la graella 9 és molt concreta perquè, de normal, la sèrie està marcada per un to molt informal. En aquesta escena, un dels actors parla com si forma un cavaller de l'Edat Mitjana. Per tant, la traducció hauria de mantenir eixe registre.

Fitxa núm. 7		Codi de temps: -28:09	
Versió original	So how did you end up here?	Exemple de restricció	Registre.
Doblatge	¿Cómo ha acabado aquí?	Tècnica	Omissió (de <i>so</i>) i traducció literal.
Subtitulació	¿Cómo has acabado aquí?	Tècnica	Omissió (de <i>so</i>) i traducció literal amb una variació del registre.

Graella 10. Fitxa de tècniques i restriccions

En la graella 10, s'exemplifica una escena en la qual parlen l'entrenadora i una animadora. El doblatge ha optat per parlar de *vosté*, mentre que la subtitulació parla de *tu*. L'anglès, com ja se sap, no marca aquest tractament i no fa distinció entre «tu», «vosaltres», «vós» i «vosté», atès que *you* fa referència a totes aquestes opcions. No obstant això, si l'anglès tiguera una forma de marcar el *vosté*, segur que en aquesta escena l'haguera marcat i, per aquesta raó, es considera que la versió subtitulada ha fet una variació de registre, i no la versió doblada.

Fitxa núm. 8			Codi de temps: -50:27
Versió original	Sounds like Sarge Will's been giving you the full-on hustle.	Exemple de restricció	Registre i oralitat.
Doblatge	Parece que el sargento Will te ha comido el tarro, ¿eh?	Tècnica	Modulació lèxica (de <i>hustle</i>).
Subtitulació	Me da que el sargento Will / no te va a dar un respiro, ¿eh?	Tècnica	Variació del registre i modulació lèxica (de <i>hustle</i>).

Graella 11. Fitxa de tècniques i restriccions

La subtitulació ha apostat per una traducció més col·loquial al començament de la frase. D'altra banda, ambdues han buscat una expressió natural de l'espanyol per a *to give someone the full-on hustle*. El doblatge s'apropa més al sentit de l'original, ja que és sinònim de persuadir⁴. Endemés, és una frase típica de l'oralitat prefabricada del doblatge.

⁴ Segons *Cambridge Dictionary*.

Restriccions semiòtiques (o icòniques)

Com ja s'ha esmentat anteriorment, Mario Pérez Cuartero, el traductor per a doblatge va rebre un document especial per al tractament de les cançons de les animadores, que la traductora encarregada de la subtitulació també hauria d'haver rebut.

Fitxa núm. 9			Codi de temps: -21:46
Versió original	<i>Get down, get hard, get mean. Go, Eagles!</i>	Exemple de restricció	Cançó. També restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	¡Al ataque! ¡A por ellos! ¡A vencerlos! ¡Vamos, águilas!	Tècnica	Creació discursiva i traducció literal del referent cultural.
Subtitulació	<i>¡A por ellos! ¡Sed fuertes! ¡Sed malos! // ¡Vamos, Eagles!</i>	Tècnica	Creació discursiva i préstec pur del referent cultural.

Graella 12. Fitxa de tècniques i restriccions

La cançó de la graella 12 és molt peculiar, ja que és el que canten les animadores per animar el seu equip. Ambdues modalitats han hagut de crear una cançó perquè sonara bé en espanyol. Cal tenir en compte que, tant si es tradueix el nom de l'equip com si no, s'ha de mantenir durant tota la sèrie.

Fitxa núm. 10			Codi de temps: -16:06
Versió original	<i>Ambitions and accolades, what did you go do today? How did you go spend your day? I worked hard, I'm getting paid...</i>	Exemple de restricció	Cançó.

Doblatge	[Se sent la versió original, però s'han afegit els mateixos subtítols de la versió subtítolada].	Tècnica	Cap.
Subtitulació	<i>Ambiciones y elogios // ¿Dónde has estado hoy? // ¿Qué has hecho hoy? // He trabajado duro, van a pagarme</i>	Tècnica	Traducció literal.

Graella 13. Fitxa de tècniques i restriccions.

Es tracta d'una cançó anomenada «Excellent» de Princess Nokia que sona en la ràdio d'un cotxe i, simultàniament, la canten dues de les animadores.

Fitxa núm. 11			Codi de temps: -45:30
Versió original	We don't do this.	Exemple de restricció	Cinèsica.
Doblatge	Aquí no nos vale.	Tècnica	Creació discursiva.
Subtitulació	No se viene así.	Tècnica	Creació discursiva.

Graella 14. Fitxa de tècniques i restriccions

És una traducció que no es podria fer només amb guió i sense veure la imatge. Mai sabríem que el *this* fa referència a la panxa d'una de les animadores, fins que l'entrenadora l'assenyala.

Restriccions socioculturals

Com que la sèrie se situa en els Estats Units d'Amèrica, podem trobar molts referents culturals, tots verbalitzats. En trobarem de més coneguts que altres al llarg del capítol.

Fitxa núm. 12			Codi de temps: -50:37
Versió original	If you all got some game on, your star QB wouldn't be shipping off to basic.	Exemple de restricció	Dos referents culturals verbalitzats.
Doblatge	Si jugaseis mejor, vuestro quarter-back no se iría a la academia militar.	Tècnica	Préstec pur (de <i>quarter-back</i>), omissió (d' <i>star</i>), generalització (de <i>shipping off</i>) i modulació lèxica (de <i>basic</i>).
Subtitulació	Si jugaseis mejor, // vuestro pasador no se estaría alistando.	Tècnica	Descripció (de <i>pasador</i>), omissió (d' <i>star</i>), generalització (de <i>shipping off</i>) i transposició de la categoria gramatical (de <i>basic</i>).

Graella 15. Fitxa de tècniques i restriccions

La versió original utilitza la paraula *quarter-back*, que és un jugador de futbol americà i *basic*, que és l'abreviatura de *basic military service* (servei militar bàsic).

Fitxa núm. 13			Codi de temps: -49:22
Versió original	Regionals.	Exemple de restricció	Referent cultural verbalitzat.
Doblatge	Campeonato regional.	Tècnica	Amplificació.
Subtitulació	Regionales.	Tècnica	Traducció literal.

Graella 16. Fitxa de tècniques i restriccions

Regionals és un terme que apareix molt al llarg de la sèrie i el tracten de manera diferent (amb derivats) segons les diferents convencions de les modalitats (sincronia labial, isocronia, payout, etc.). La decisió que haja pres cada modalitat s'haurà de respectar al llarg de tota la sèrie.

Fitxa núm. 14		Codi de temps: -46:17	
Versió original	But I don't see a squad. And I sure don't see my Top Girl.	Exemple de restricció	Referent cultural verbalitzat.
Doblatge	Pero no veo a un equipo. Ni tampoco a mi voladora.	Tècnica	Traducció literal en la primera frase, creació discursiva (de <i>Top Girl</i>) i reducció en la segona frase.
Subtitulació	Pero no veo un equipo // ni tengo claro quién irá arriba.	Tècnica	Traducció literal en la primera frase, modulació estructural (de <i>tengo claro</i>) i descripció del referent cultural.

Graella 17. Fitxa de tècniques i restriccions

Top Girl, o també coneguda com a *flyer*, és l'animadora que sol ficar-se dalt del tot en les piràmides. La traducció de *voladora* que ha emprat el doblatge és un calc lèxic de *flyer*, però com que l'original no diu *flyer*, s'ha considerat creació discursiva, mentre que la subtitulació s'ha decantat per descriure el terme. Ambdues modalitats mantindran la mateixa traducció al llarg de tot el capítol i de tota la sèrie.

Finalment, s'ha fet una graella quantitativa amb totes les tècniques de traducció segons la modalitat dels fragments que han estat objecte d'anàlisi:

Tècnica de traducció (s/ Martí Ferriol)	Núm. d'exemples en doblatge	Núm. d'exemples en subtitulació
Préstec	17	19
Calc	0	5
Traducció paraula per paraula	0	1
Traducció un per un	0	0
Traducció literal	45	78
Equivalent encunyat	6	2
Omissió	29	37
Reducció	12	16
Compressió	10	14
Particularització	8	3
Generalització	11	12
Transposició	5	1
Descripció	4	6
Ampliació	11	9
Amplificació	12	8
Modulació	91	53
Variació	12	12
Substitució	1	0
Adaptació	4	3
Creació discursiva	28	27
TOTAL	306	306

Graella 18. Tècniques de traducció segons la modalitat

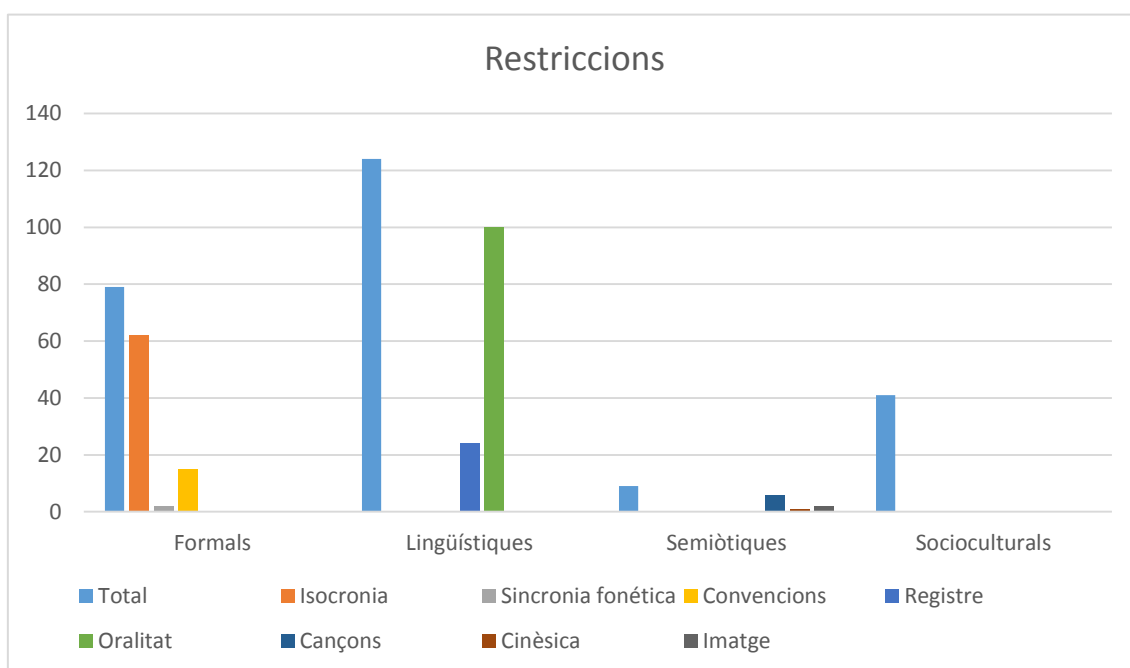
També s'ha dut a terme una anàlisi quantitativa sobre les restriccions operatives.

Es diferencia de l'anterior perquè, en aquest cas, no s'ha fet una distinció entre

les dues modalitats perquè les restriccions lingüístiques, semiòtiques i socioculturals són idèntiques per a les dues modalitats, però les formals poden canviar segons la modalitat.

Restriccions operatives (s/ Martí Ferriol)	Núm. d'exemples
Formals	79
Lingüístiques	124
Semiòtiques (o icòniques)	9
Socioculturals	41
TOTAL	253

Graella 19. Restriccions operatives segons la modalitat



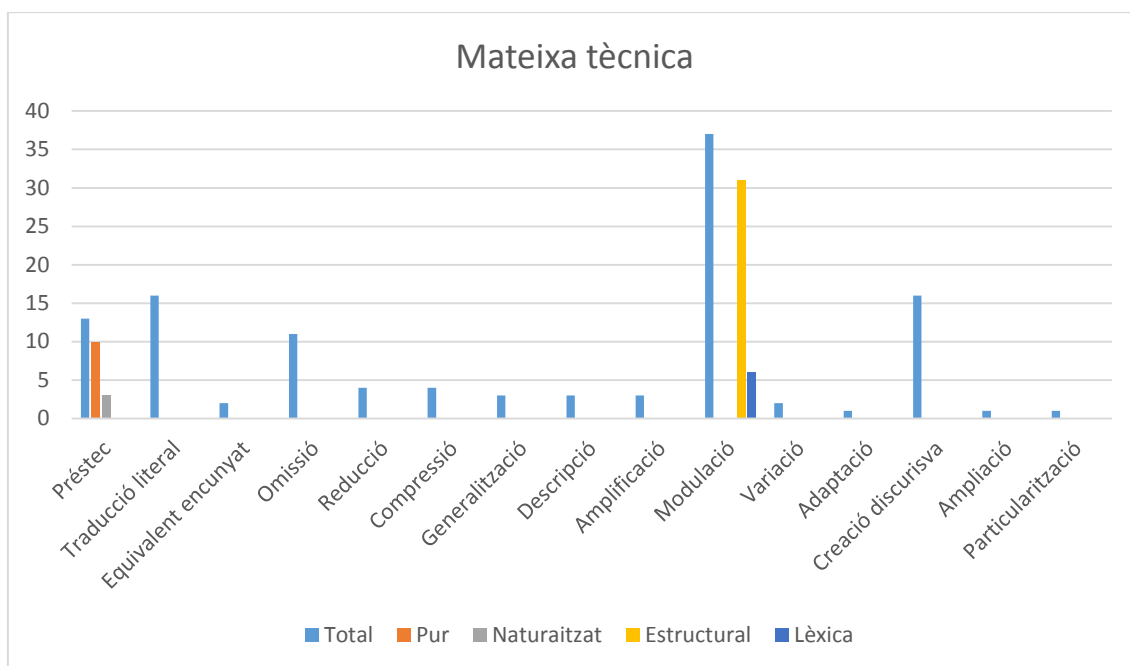
Gràfica 1. Total de restriccions

En la gràfica 1, es pot veure la quantitat de vegades que hi ha aparegut una restricció determinada i l'exemple de restricció. Les lingüístiques són les més

habituals, sobretot les relacionades amb l'oralitat, seguides de les formals, sobretot d'isocronia.

Diferències i similituds entre ambdues versions

En aquest corpus en concret, podem parlar més aviat de diferències que de similituds, ja que poques vegades les modalitats utilitzen la mateixa tècnica per a resoldre un mateix problema de traducció.



Gràfica 2. Mateixa tècnica de traducció

Aquesta gràfica representa quantitativament les vegades que s'han emprat les mateixes tècniques de traducció per a traduir una mateixa frase, algun terme en concret o per aconseguir la mateixa finalitat. Aquests resultats s'expliquen amb més detall en l'apartat de conclusions, i més concretament, en el segon paràgraf.

Estàndards de qualitat

Finalment, caldria fer una reflexió sobre si la versió doblada i la versió subtitulada del text han aconseguit fer d'aquesta sèrie un producte audiovisual de qualitat, segons els estàndards de qualitat de Chaume (2012: 15).

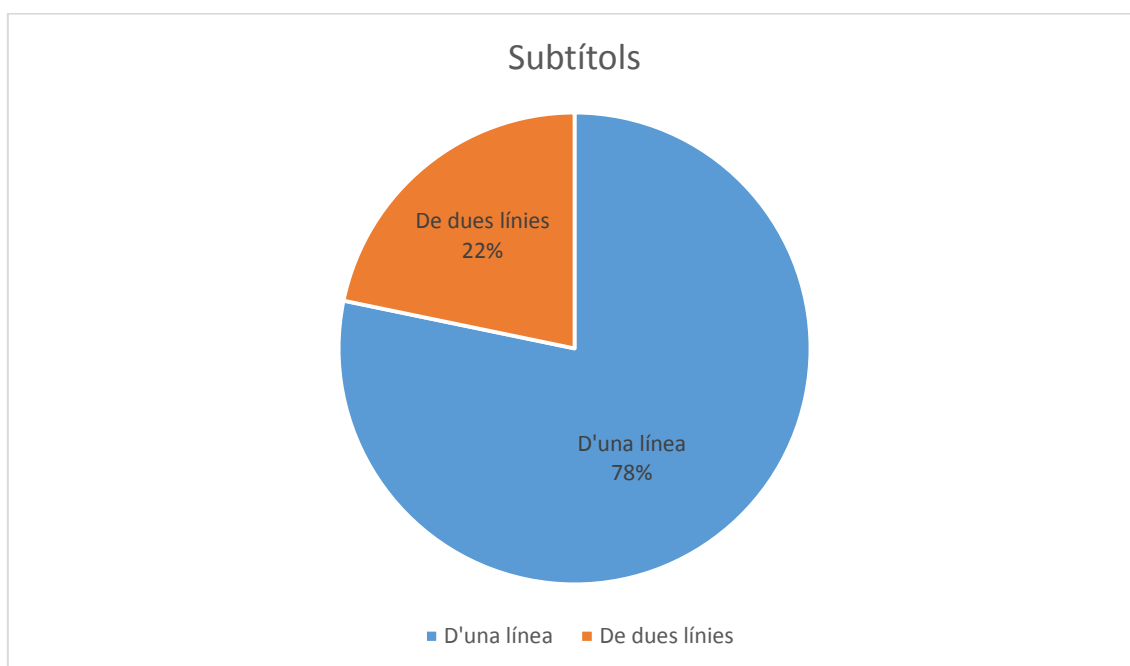
En primer lloc, s'observa que el doblatge ha tingut molt en compte els tres tipus de sincronia (labial, isocronia i sincronia cinèsica), exceptuant un moment determinant (-51:20) que s'escolta de fons la versió en anglés (*okey*), però també la versió espanyola (*vale*) uns segons més tard. En la subtitulació, per contra, es troben més errors de pauta, com el que s'exemplifica en la següent graella:

Fitxa núm. 15		Codi de temps: -50:33	
Versió original	The recruiters don't lie. It's one way to get out of Sutton Grove.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Los reclutadores no mienten. Es el modo de salir de Sutton Grove.	Tècnica	Traducció literal.
Subtitulació	[Res]. // Es una forma de salir de Sutton Grove.	Tècnica	Omissió de la primera frase i traducció literal en la segona.

Graella 20. Fitxa de tècniques i restriccions

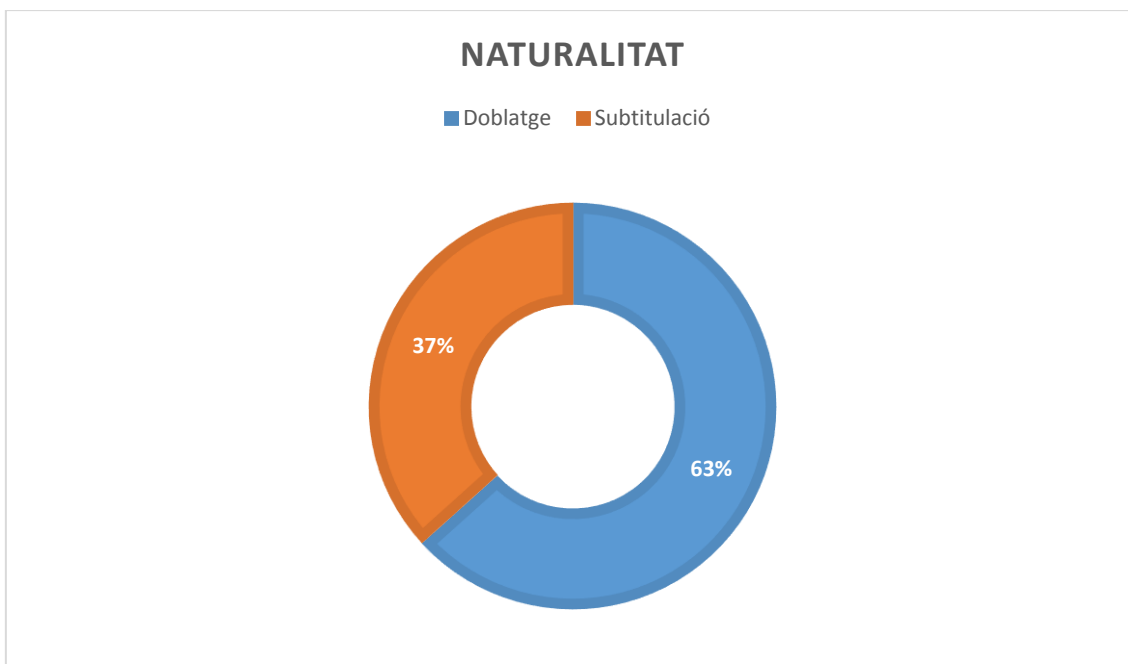
En la graella 20, es mostra com no han subtitulat la primera frase sencera i en lloc d'això han subtitulat directament la segona frase. No obstant això, es veu el subtítol que conté la segona frase en el moment que comença a sentir-se la que no han subtitulat (la primera) i dura fins que termina la segona. Només s'ha emprat una línia. Aquest problema amb el pauta en la subtitulació no passa molt sovint al llarg del capítol, no obstant això, una possible causa d'aquest problema

en concret siga que poques vegades s'han emprat dues línies en un mateix subtítol i això provoca que la informació s'haja de sintetitzar molt o, fins i tot, que s'haja de suprimir, com passa en la graella 20. És cert que les pauses naturals justifiquen, en la gran majoria dels casos, l'ús d'una línia només, però en altres casos no, com el que es mostra en la graella 22. La següent gràfica demostra que, efectivament, s'han emprat més subtítols d'una línia (tant els que han estat objecte d'estudi com els que no) que de dues línies, al llarg de tot el capítol:



Gràfica 3. Subtítols simples i dobles

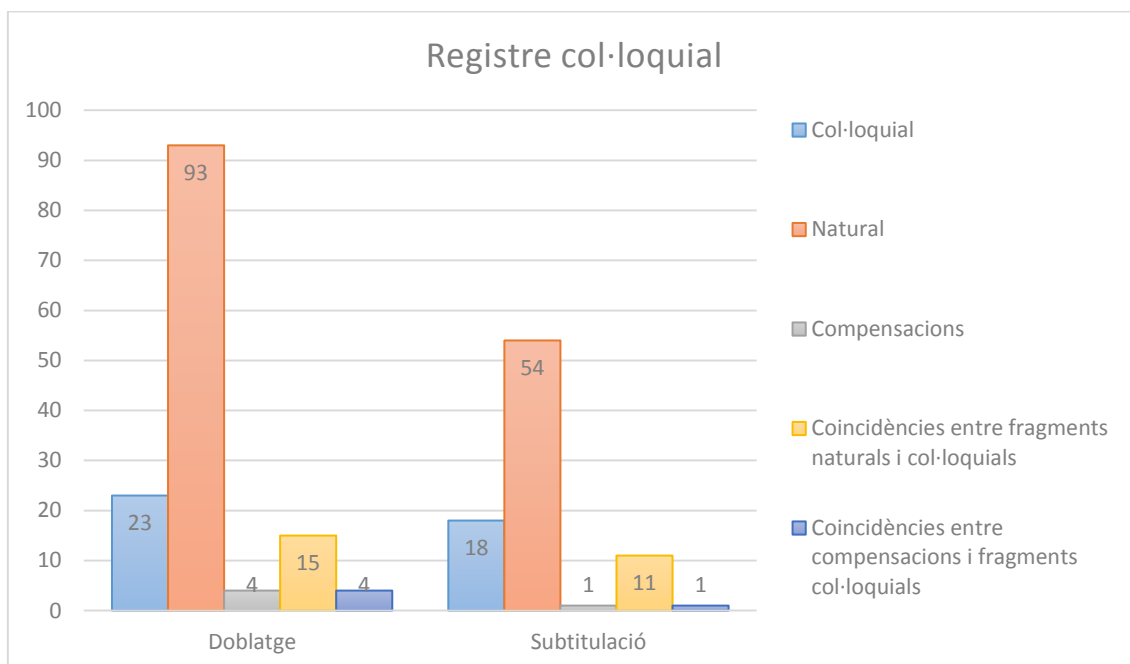
Pel que fa als diàlegs realistes, s'observa que, en la gran majoria dels casos, s'ha aconseguit un llenguatge prou natural per part d'ambdues modalitats. Per això, en la següent gràfica quantitativa s'evidencien tots els casos on una modalitat ha estat més natural que l'altra.



Gràfica 4. Naturalitat segons la modalitat

Per a dur a terme aquesta gràfica, s’han tingut en compte les fitxes que presentaven restriccions lingüístiques d’oralitat, que en total hi eren 100 fitxes. Per a fer aquesta gràfica, s’ha dut a terme un criteri subjectiu en el qual, s’ha comparat el contingut de les traduccions tant de la versió doblada com de la subtitulada. Per a fer-ho, s’ha valorat si empraven un llenguatge col·loquial o no, si eren expressions o frases que s’utilitzen més sovint en el nostre dia a dia, si sonen naturals en la llengua d’arribada, etc. Finalment, s’ha considerat que el doblatge presentava 93 fitxes naturals (s’ha considerat que les 7 restants mancaven de naturalitat), mentre que la subtitulació presentava 54 fitxes amb prou naturalitat (i les 46 restants mancaven de la naturalitat). Cal destacar que el doblatge presenta un nombre superior de graelles que sonen naturals en part a causa de l’ús del símbol (AD LIB) que provoca que el seu producte siga encara més creïble i que l’espectador el considere, fins i tot més naturals (són coses que en una situació quotidiana es dirien o sentiríem).

En aquesta sèrie en concret, l'ús del registre col·loquial és una ferramenta indispensable per aconseguir uns diàlegs realistes. És per això, justament, que s'ha fet una gràfica que recull totes les vegades que una modalitat ha estat més col·loquial que l'altra o quan s'ha aconseguit un grau adient de registre col·loquial, malgrat la dificultat que suposava aconseguir-ho:



Gràfica 5. Registre col·loquial en ambdues modalitats

Per a dur a terme aquesta gràfica, s'han tingut en compte tots els fragments que han estat objecte d'anàlisi. La gràfica 4 mostra el nombre de vegades que s'empra un llenguatge col·loquial, natural i les compensacions relacionades amb el registre. A més a més, també s'ha afegit el nombre de vegades que coincideix que un fragment s'ha considerat natural i col·loquial alhora, i aquells fragments on s'ha dut a terme una compensació i, com a conseqüència, també s'ha considerat com un fragment col·loquial. L'objectiu d'aquesta gràfica és establir una relació entre l'ús del llenguatge col·loquial, la naturalitat i les compensacions (de registre).

Pel que fa a la coherència entre el que es veu i el que s'escolta, les dues modalitats han tractat aquestes restriccions semiòtiques d'una manera semblant. Al llarg de tot el capítol, només trobem quatre exemples relacionats amb la coherència entre el que es veu i el que es diu:

Fitxa núm. 16			Codi de temps: -42:00
Versió original	Hey, it's Wednesday night, practically the weekend.	Restricció	Restricció semiòtica d'imatge i restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Es que ya es miércoles, casi fin de semana.	Tècnica	Omissió (no diu que és de nit).
Subtitulació	Es miércoles noche, casi fin de semana.	Tècnica	Traducció literal.

Graella 21. Fitxa de tècniques i restriccions

Fitxa núm. 17			Codi de temps: -41:48
Versió original	Everybody hating on the white girl tonight.	Restricció	Restricció semiòtica d'imatge i restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Esta tarde toca poner a caldo a la blanquita.	Tècnica	Variació del registre (de <i>hating on</i>) i modulació lèxica (substituir <i>tonight</i> per <i>esta tarde</i>).
Subtitulació	Hoy todos odian a una chica blanca.	Tècnica	Traducció literal, generalització (<i>a una chica blanca</i>) i modulació lèxica (substituir <i>tonight</i> per <i>hoy</i>).

Graella 22. Fitxa de tècniques i restriccions

Els casos que es presenten en les graelles 21 i 22 pertanyen a la mateixa escena, on la llum del sol entra per les finestres, per tant, realment no és de nit,

però la versió original emprà els termes *night* (graella 21) i *tonight* (graella 22). El doblatge ha optat, tal com es veu en la graella 21, per ometre'l, mentre que en la graella 22 el substitueix per *tarde* (vesprada). La subtitulació, en el primer cas l'ha mantingut i en el segon l'ha substituït per *hoy* (avui). Substituir *tonight* per *tarde* no seria massa correcte, tenint en compte que uns minuts més tard una intervenció dirà que en 20 minuts el sopar estarà preparat.

Fitxa núm. 18			Codi de temps: -47:54
Versió original	Coming in like an O.G.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Y menudo carro tiene.	Tècnica	Creació discursiva.
Subtitulació	Llega en plan estrellita.	Tècnica	Creació discursiva.

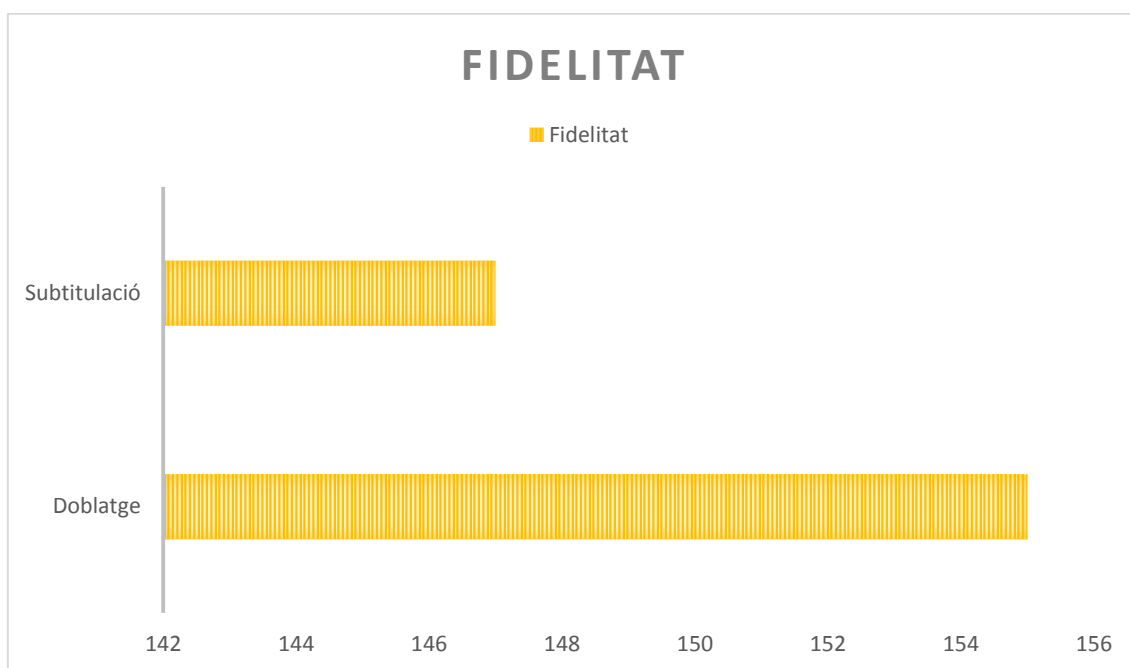
Graella 23. Fitxa de tècniques i restriccions

D'altra banda, en aquest cas calia pensar en alguna frase que tinguera alguna relació amb la imatge en pantalla i que sonara bé en espanyol, ja que l'expressió en anglés significa «a slang term for someone who's incredibly exceptional, authentic, or "old-school". It can be earnestly used for a legend like Michael Jackson...»⁵.

L'última restricció de coherència no es pot exemplificar amb una graella perquè ni el doblatge ni la subtitulació l'ha traduïda. Al codi de temps -20:05, una actriu mou els llavis i, clarament, diu «all right?» i una altra li fa un gest amb la cara en afirmatiu. L'audiència anglesa entendria eixe moment perfectament. No obstant això, l'audiència espanyola se'l perd completament en ambdues versions.

⁵ Segons el diccionari en línia «dictionary.com».

Se suposa que tota traducció hauria de tenir un mínim de fidelitat amb el text original. Per això, per tal de comprovar si les dues modalitats eren fidels a la versió original, s'ha creat una gràfica que quantifica els casos en què una modalitat s'ha mantingut fidel a l'original:



Gràfica 6. Fidelitat a la versió original

Per crear aquesta graella, s'han analitzat totes les fitxes que han sigut objecte d'anàlisi (169 fitxes en total) i s'ha buscat aquells fragments on la traducció mantenia tot el sentit de l'original. El doblatge perdia un poc el sentit de l'original sis vegades, mentre que la subtitulació el perdia 14 vegades. No ser fidel, a diferència del que es tendeix a pensar, no significa que la traducció siga incorrecta. En moltes ocasions, cal allunyar-se del text original si en la llengua meta no funciona.

Finalment, la qualitat del so i la dramatització només es poden analitzar segons el doblatge. La qualitat del so és molt bona, a excepció del moment mencionat anteriorment, quan es parla de la sincronia (-51:20), en què se sent la versió

original i la doblada amb uns segons de diferència. La dramatització dels actors de doblatge és perfecta. De fet, Mario Pérez Cuartero va confessar que van escollir molt minuciosament a quatre de les actrius i actors de doblatge, segons el to de veu.

Conclusions

Després d'analitzar minuciosament el primer capítol de la sèrie de *Rétame*, s'ha arribat a la conclusió que ambdues modalitats recorren a les tècniques de traducció per a solucionar les restriccions operatives. La modulació i la traducció literal són les tècniques més emprades per excel·lència en ambdues modalitats. No obstant això, el doblatge empra més la modulació que la subtitulació, sobretot la modulació estructural, i la subtitulació empra més la traducció literal. La tercera tècnica més emprada per ambdues modalitats és l'omissió. Això és deu al fet que l'anglès sol utilitzar menys espai per a donar molta informació, mentre que l'espanyol requereix més paraules per a expressar el mateix i per tant, s'ha d'ometre informació. Com a conseqüència, ambdues versions utilitzen tècniques per sintetitzar informació, però sobretot la subtitulació, com ara la reducció, compressió i omissió, ja que compta amb una restricció d'espai important.

D'altra banda, en determinants fragments del capítol també coincidien en l'ús d'algunes tècniques, com ara la modulació (sobretot estructural), la traducció literal i la creació discursiva, però també els préstecs (sobretot els purs, atès que la cultura estatunidenca està prou marcada al llarg de la sèrie) i omissions.

No obstant això, en ambdues modalitats podem observar que les tècniques menys utilitzades són el calc, la traducció paraula per paraula i un per un, i la substitució.

Pel que fa a les restriccions, les més abundants són les lingüístiques, seguides de les formals. Això és deu al fet que es tracta d'un corpus marcat per estructures col·loquials, fet que implica un gran nombre de restriccions lingüístiques d'oralitat i de registre. Les restriccions formals tendeixen a aparèixer en la gran majoria de les traduccions audiovisuals i no només en aquest corpus.

Dels estàndards de qualitat, poden concloure que la sincronia, com ja s'ha comentat, en ambdues versions s'ha tingut prou en compte llevat, d'alguns moments en concret, però cal destacar que, en general, el doblatge ha estat més encertat. És molt possible que la raó siga l'ús massiu d'una sola línia per als subtítols, tal com es mostra en la gràfica 2.

També el doblatge ha estat prou més encertat en la naturalitat que la subtitulació com es pot apreciar en la gràfica 3, on s'indica en percentatges els cops que cada modalitat ha fet traduccions naturals. No obstant això, aquestes diferències no es veuen tan marcades amb l'ús del registre col·loquial, tot i que el doblatge continua sent la modalitat que l'empra més sovint. Cal remarcar, però, que les dues modalitats han utilitzat compensacions al llarg de capítol. Aquesta dada mostra que ambdues modalitats han intentat introduir el registre col·loquial sempre que han pogut, fins i tot quan no hi era en la versió original. Atés que «la compensació» no és una tècnica de la taxinomia de Martí Ferriol, la qual s'ha emprat per a aquest treball, no s'ha marcat com a tècnica en cap moment. No obstant això, sí que hi apareix en la gràfica 4 i en alguns comentaris, ja que el seu ús en aquest corpus és evident.

La coherència entre les imatges i la traducció és un factor molt important perquè l'audiència del producte el consideren realista. Malgrat que no hi ha molts

exemples que calga destacar en el present corpus, els que han aparegut sí que s'han tractat com calia.

Per últim, la fidelitat és un aspecte clau en tota traducció. En aquest corpus en concret i tal com es mostra en la gràfica 5, el doblatge ha sigut més fidel que la subtitulació. Ara bé, això no significa que la traducció de la subtitulació no mantinga el sentit de l'original, cosa que sí que fa, sinó que, de manera justificada, s'allunya un poc més de l'original.

El so i el dramatisme de les actrius i actors de doblatge també ajuden a fer que la versió doblada es considere de qualitat. Aquests dos aspectes són els únics dels estàndards de qualitat que no podem parlar en el cas de la subtitulació.

Es pot dir que ambdues versions són considerades de qualitat, encara que, possiblement, el doblatge estiga un poc més per damunt que la subtitulació a causa de la precisió, naturalitat i realisme del seu estil.

Finalment, tal vegada seria interessant que la versió doblada i la versió subtitulada foren més semblants. Realment, no fa falta que el traductor per a doblatge i el traductor per a la subtitulació siguin la mateixa persona, però tal vegada sí que estaria bé establir uns mínims de semblances mitjançant glossaris, per exemple, o establir un sistema de comunicació entre la traductora o el traductor per al doblatge i per a la subtitulació.

Bibliografia

Baños-Piñero, R. i Chaume, F. (2009). Prefabricated Orality. *A Challenge in Audiovisual Translation*. InTRAlinea Special Issue: The Translation of Dialects in Multimedia. En línia:

http://www.intralinea.org/specials/article/Prefabricated_Orality

Cambridge Dictionary (2020): *English-Spanish*. Recuperat en <https://dictionary.cambridge.org>

Cerezo, B., Chaume, F., Granell, J., Martí, J. L., Martínez, J. J, Marzà, A. i Torralba, G. (2016). *La traducción para el doblaje en España: Mapa de convenciones*. Castellón de la Plana: Serveis de Publicació de la Universitat Jaume I.

Chaume, F. (2004): *Cine y traducción*. Madrid, Cátedra.

Chaume, F. (2012): *Audiovisual Translation: Dubbing*. Manchester, St. Jerome Publishing.

Díaz Cintas, J. i Remael, A. (2007). *Audiovisual Translation: Subtitling*. Manchester, Nova York, St. Jerome.

Dictionary (2020): *Slang dictionary*. Recuperat en <https://www.dictionary.com/e/slang/og/>

El doblaje (2020): *Ficha de doblaje*. Recuperat en <http://www.eldoblaje.com/datos/FichaPelicula.asp?id=58829>

Hurtado, A. (2001): *Traducción y traductología*, Madrid. Cátedra.

Martí Ferriol, J. L. (2013). *El método de traducción: doblaje y subtitulación frente a frente*. Castellón de la Plana: Serveis de Publicació de la Universitat Jaume I.

Annex I

El present Annex consta de 151 graelles (de la fitxa 19 a la 169).

Fitxa núm. 19			Codi de temps: -53:05
Versió original	A NETFLIX ORIGINAL SERIE	Restricció	Una convenció donada per una restricció formal.
Doblatge	[La subtitulació]	Tècnica	Cap.
Subtitulació	UNA SERIE ORIGINAL DE NETFLIX	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 20			Codi de temps: -52:47
Versió original	Coach said that once.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Nos lo dijo la entrenadora.	Tècnica	Omissió (del <i>once</i>) i ampliació (del <i>nos</i>).
Subtitulació	<i>Lo dijo una vez la entrenadora.</i>	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 21			Codi de temps: -52:38
Versió original	She said it like she knew, and understood.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Sino con seguridad, como si lo entendiera.	Tècnica	Modulació estructural i transposició de la categoria gramatical (de <i>con seguridad</i>).
Subtitulació	<i>Lo dijo como si lo supiera // y entendiera.</i>	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 22			Codi de temps: -52:33
Versió original	Coach saw something in us, something quivering and real.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	La entrenadora vio en nosotras algo auténtico que la hizo estremecerse.	Tècnica	Omissió (del <i>segon something</i>), modulació estructural i transcripció de la categoria gramatical (amb <i>quivering</i>).
Subtitulació	<i>La entrenadora vio algo en nosotras, // algo estremecedor y real.</i>	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 23			Codi de temps: -52:17
Versió original	Most of all, she could see that we were waiting. Had always been waiting. For her.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Pero, sobre todo, se dio cuenta de que la esperábamos. De que la estábamos esperando desde siempre.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	<i>Sobre todo... // ...vio que habíamos estado esperando. // Que siempre habíamos estado... // esperándola.</i>	Tècnica	Traducció literal i modulació estructural (al final).

Fitxa núm. 24			Codi de temps: -52:05
Versió original	It was fucking beautiful until it went too far.	Restricció	Restricció lingüística de registre.
Doblatge	Fue una puta pasada hasta que se salió de madre.	Tècnica	Variació del registre.
Subtitulació	<i>Fue la hostia de bonito... // ...hasta que llegó demasiado lejos.</i>	Tècnica	Traducció literal.
Comentari	El doblatge fa una compensació i aconsegueix fer-ho encara més col·loquial.		

Fitxa núm. 25			Codi de temps: -51:27
Versió original	You like the ones with tapered tip, right, baby?	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Te molaban los de punta redondeada, ¿no?	Tècnica	Variació del registre i omissió (del vocatiu).
Subtitulació	Los de punta redonda, ¿no?	Tècnica	Omissió (del vocatiu i del verb).
Comentari	El doblatge baixa el registre del verb i fa que siga més col·loquial.		

Fitxa núm. 26			Codi de temps: -51:05
Versió original	Go.	Restricció	Restricció formal d'isocronia i sincronia fonética.
Doblatge	(G).	Tècnica	Substitució.
Subtitulació	Venga.	Tècnica	Modulació lèxica.

Comentari	És l'únic cas en tot el corpus on s'empra la tècnica de la substitució. Es tracta d'una decisió que s'ha pres amb molta cura i de manera molt justificada, ja que no hi ha cap paraula en espanyol que dure tan poc i que quadre amb la boca. En aquest cas, els subtítols només havien de trobar un mot curt amb un significat igual o semblant.
------------------	---

Fitxa núm. 27		Codi de temps: -50:31	
Versió original	And come back in a body bag.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Y de volver en una bolsa para cadáveres.	Tècnica	Traducció literal.
Subtitulació	Y de volver muerto.	Tècnica	Compressió.

Fitxa núm. 28		Codi de temps: -50:21	
Versió original	How hard do you think it would be?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	¿Crees que sería muy difícil?	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	¿Crees que me lo pondría difícil?	Tècnica	Modulació estructural.

Fitxa núm. 29		Codi de temps: -50:14	
Versió original	You are not climbing that tree.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Yo que tu ni lo intentaba.	Tècnica	Descripció (del significat de l'expressió).
Subtitulació	No te lo crees ni tú.	Tècnica	Descripció (del significat de l'expressió).

Fitxa núm. 30			Codi de temps: -50:13
Versió original	Wanna make it interesting?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	¿Quieres apostarte algo?	Tècnica	Creació discursiva.
Subtitulació	¿Te apuestas algo?	Tècnica	Creació discursiva.
Comentari	Crida l'atenció que ambdues versions hagen arribat a solucions tan semblants i a la vegada, tan distanciades de la versió original. Possiblement, és a causa d'unes llistes que han de fer els encarregats de la traducció de la versió doblada i la subtitulada per a aconseguir un mínim de coincidències. Mario Pérez Cuartero va dir que Netflix sol fer-lo molt i que també va haver de fer-lo per aquesta sèrie.		

Fitxa núm. 31			Codi de temps: -50:11
Versió original	No chance. I gotta keep my money.	Restricció	Restricció lingüística de registre i d'oralitat.
Doblatge	Ni de coña. Necesito mi pasta.	Tècnica	Equivalent encunyat en la primera frase. En la segona, modulació estructural i variació del registre (amb <i>pasta</i>).
Subtitulació	Ni de coña. // Tengo que ahorrar.	Tècnica	Equivalent encunyat i compressió.

Fitxa núm. 32			Codi de temps: -50:07
Versió original	You pulling a shift tonight, Slocum?	Restricció	Restricció lingüística de registre i d'oralitat.
Doblatge	¿Das el callo esta noche, Slocum?	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	- ¿Entrenas esta noche, Slocum?	Tècnica	Creació discursiva.

Comentari	La versió original en anglés empra un llenguatge massa col·loquial i difícil de traduir perquè s'entenga. A més, en aquesta escena, ni el context ni les imatges ajuden a entendre de què parlen. Cada modalitat ha optat per una opció ben diferent. No obstant això, després d'investigar a què es podia referir exactament, sembla que la versió doblada és més fidel al sentit de l'original.
------------------	---

Fitxa núm. 33		Codi de temps: -50:05	
Versió original	Gotta fill that cup. You?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Tengo que cumplir. ¿Y tú?	Tècnica	Creació discursiva.
Subtitulació	- Hay que prepararse. ¿Y tú?	Tècnica	Creació discursiva.
Comentari	Aquesta intervenció va a continuació de la graella 32. Això significa que la traducció d'aquesta intervenció hauria de ser coherent amb la interpretació de la graella anterior. Per això, de nou, el doblatge s'apropa més al sentit de l'original.		

Fitxa núm. 34		Codi de temps: -50:00	
Versió original	Blow it off.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Pues no vayas.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	Relájate.	Tècnica	Creació discursiva.
Comentari	Com és una intervenció tan curta, la versió subtitulada es veuria obligada a ficar menys caràcters. Això justificaria que s'allunye de l'original.		

Fitxa núm. 35		Codi de temps: -49:13	
Versió original	A classy one who won't do anal.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.

Doblatge	Aunque con clase, no hará griegos.	Tècnica	Particularització.
Subtitulació	A una con clase, / de las que no hacen anal.	Tècnica	Traducció literal.
Comentari	Tot i que utilitzar la paraula <i>anal</i> en doblatge funcionaria millor, pel que fa a la sincronia labial, l'han canviat per <i>hacer griegos</i> , que té més sentit i sona més natural que <i>hacer anal</i> (forma que han utilitzat per a la subtitulació).		

Fitxa núm. 36		Codi de temps: -49:10	
Versió original	Some fancy new coach from across the state thinks she can run my squad?	Restricció.	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	¿Una entrenadora de la otra punta del estado cree que puede dirigir a mi equipo?	Tècnica	Traducció literal i omissió (de <i>fancy new</i>).
Subtitulació	¿Una entrenadora nueva guay cree / que puede venir y hacerse con mi equipo?	Tècnica	Omissió (de <i>from across the State</i>), ampliació (<i>puede venir y</i>) i modulació lèxica (de <i>hacerse</i>).

Fitxa núm. 37		Codi de temps: -49:00	
Versió original	Let's see that 28-year-old ass do this.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	A ver si una tía de 28 puede hacer esto.	Tècnica	Creació discursiva (de <i>ass</i>).

Subtitulació	Me gustaría ver si esa pureta de 28 puede hacer esto.	Tècnica	Creació discursiva (de <i>ass</i>) i amplificació (de <i>me gustaría</i>).
---------------------	---	----------------	--

Fitxa núm. 38		Codi de temps: -48:20	
Versió original	You bend those knees for ballers, you can bend 'em for me.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Si dobláis las rodillas para los jugadores, podéis doblarlas para mí.	Tècnica	Traducció literal.
Subtitulació	Si dobláis esas rodillas por un tío, / podéis hacerlo por mí.	Tècnica	Compressió.

Fitxa núm. 39		Codi de temps: -49:17	
Versió original	Gonna lose that thigh gap, Hanlon.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Sigue así y perderás el hueco entre los muslos, Hanlon.	Tècnica	Ampliació i traducció literal.
Subtitulació	Así no vas a mantener el hueco / entre los muslos, Hanlon.	Tècnica	Modulació estructural.

Fitxa núm. 40		Codi de temps: -47:51	
Versió original	I better tell Cap'n Beth.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.

Doblatge	Voy a avisar a Beth.	Tècnica	Modulació estructural i omissió (de <i>Cap'n</i>).
Subtitulació	Será mejor decírselo a Beth.	Tècnica	Traducció literal i omissió (de <i>Cap'n</i>).

Fitxa núm. 41		Codi de temps: -46:31	
Versió original	First game is next Friday. And what do I see? Spray tans. Gummi bear thighs. Backyard tumblers.	Restricció	Restricció formal d'isocronia i lingüística d'oralitat.
Doblatge	El primer partido es el próximo viernes. ¿Y qué veo aquí? Bronceados falsos, muslos fofos, acrobacias chapuceras.	Tècnica	Traducció literal en la primera frase. Ampliació (de <i>aquí</i>). Modulació lèxica (de <i>falsos</i>). Particularització (de <i>gummi bear</i>) i transposició de la categoria gramatical (per <i>backyard tumblers</i>). La traducció de <i>chapuceras</i> implica creació discursiva.
Subtitulació	El primer partido es el viernes. // ¿Y qué estoy viendo? // Bronceados de espray, // muslos fofos, // acróbatas aficionadas.	Tècnica	Omissió (de <i>next</i>), particularització (de <i>gummi bear</i>), creació discursiva (de <i>backyard</i>). Traducció literal (de la pregunta i de <i>bronceados de espray</i>).

Fitxa núm. 42	Codi de temps: -46:10
----------------------	------------------------------

Versió original	You get strong, you rise.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Si mejoráis, avanzaréis.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	Si te fortaleces, te elevas.	Tècnica	Traducció literal.
Comentari	La manera de traduir aquesta frase és molt important perquè apareixerà més tard, en el mateix capítol en un altre context i s'ha de poder utilitzar en ambdós casos. En aquesta escena, l'entrenadora és qui diu la frase quan explica que en el seu equip, la voladora serà qui es guanya ser-lo (i per això diu, <i>you rise</i> , hi ha un joc de paraules). No obstant això, hi ha una altra escena on parla una de les animadores (Hanlon) amb un jugador sobre el futur (aconseguir un bon lloc de treball). Hanlon reproduceix les mateixes paraules que havia dit l'entrenadora, sense que tinga res a veure amb les animadores. Per això, és important que la frase tinga sentit en ambdues escenes.		

Fitxa núm. 43		Codi de temps: -46:07	
Versió original	Regionals.	Restricció	Restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	Campeonato.	Tècnica	Generalització.
Subtitulació	Regionales.	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 44		Codi de temps: -46:05	
Versió original	Get more for yourselves than ballers and Big Gulps.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.

Doblatge	No os conforméis con los refrescos y los jugadores.	Tècnica	Modulació estructural al principi i generalització (amb <i>Big Glups</i>). Hi ha un canvi d'ordre en els elements.
Subtitulació	Así lograréis más que perder el tiempo / ligando con macarras.	Tècnica	Creació discursiva.

Fitxa núm. 45		Codi de temps: -46:00	
Versió original	We graduated past ballers in the eighth grade.	Restricció	Restricció lingüística de registre i restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	Pasamos de los jugadores desde octavo.	Tècnica	Traducció literal.
Subtitulació	Pasamos de los macarras desde hace años.	Tècnica	Creació discursiva (de <i>macarras</i>) i generalització del referent cultural.

Fitxa núm. 46		Codi de temps: -45:47	
Versió original	No phones on my squad.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Nada de móviles en mi equipo.	Tècnica	Traducció literal.
Subtitulació	Nada de móviles.	Tècnica	Reducció.

Fitxa núm. 47		Codi de temps: -45:36	
----------------------	--	------------------------------	--

Versió original	Tomorrow, come in a bra that fits.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Mañana ponte un top que te valga.	Tècnica	Modulació lèxica (de <i>ponte</i> i <i>bra</i>) i traducció literal.
Subtitulació	Ponte un sujetador de tu talla.	Tècnica	Omissió (de <i>tomorrow</i>), modulació lèxica (de <i>ponte</i>) i modulació estructural (de <i>tu talla</i>).

Fitxa núm. 48		Codi de temps: -45:27	
Versió original	[S'escolta un mormol i l'única paraula que s'entén és <i>scary</i>].	Restricció	Restricció formal de gestos donada per una convenció i lingüística d'oralitat.
Doblatge	(AD LIB) ¿La ha llamado gorda? Se ha pasado. ¿Qué está diciendo? ¡Qué tía más borde!	Tècnica	Creació discursiva.
Subtitulació	Me he cagado, tía.	Tècnica	Creació discursiva.

Fitxa núm. 49		Codi de temps: -45:10	
Versió original	Harness those babies.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Sujétatelas bien.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	Ponlas bajo control.	Tècnica	Modulació estructural.
Comentari	Aquesta graella és un clar exemple que demostra que ambdues modalitats poden aplicar una mateixa tècnica de traducció, però potser no funcione en alguna d'elles. Per exemple, pel context, la proposta del doblatge és millor, ja que té més sentit i sona més natural que la proposta de la subtitulació.		

Fitxa núm. 50			Codi de temps: -44:26
Versió original	Girl took a header and scalped her ponytail clean off.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Sí, se resbaló y se arrancó la coleta de cuajo.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	Sí, se cayó. // Le arrancaron la coleta.	Tècnica	Modulació estructural i omissió (de <i>clean off</i>).
Comentari	Realment, cap de les dues versions diu exactament el que diu l'original i si ens detenim a pensar-ho, no tenen molt de sentit. Ningú no s'arranca la cola en caure o en relliscar-se. El que passa realment és que una xica va caure i per subjectar-se es va agarrar de la cola d'una altra. És de veres que és difícil que s'entenga amb tan poc de temps.		

Fitxa núm. 51			Codi de temps: -43:56
Versió original	Bert's ride is so Real Housewives.	Restricció	Restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	El coche parece de rico de teleserie.	Tècnica	Generalització del referent cultural i omissió (de <i>Bert</i>).
Subtitulació	El coche de Bert es / muy de <i>Real Housewives</i> .	Tècnica	Préstec pur i variació del registre (de <i>es muy de</i>).

Fitxa núm. 52			Codi de temps: -43:50
Versió original	Blunts and Mom's Patron up at Lanvers Peak.	Restricció	Restricció sociocultural de dos referents culturals verbalitzats.

Doblatge	Canutos y el tequila de mi madre en Lanvers Peak.	Tècnica	Generalització (<i>Mom's Patron up</i>) i préstec pur (<i>Lanvers Peak</i>).
Subtitulació	Porros, el tequila bueno de mamá / y Lanvers Peak.	Tècnica	Generalització (<i>Mom's Patron up</i>) i préstec pur (<i>Lanvers Peak</i>).

Fitxa núm. 53		Codi de temps: -43:45	
Versió original	And I can't go home. Come on...	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Ni yo irme a casa, venga...	Tècnica	Reducció.
Subtitulació	Venga, no quiero ir a casa.	Tècnica	Modulació lèxica (de <i>can't</i>). Hi ha un canvi d'ordre en els elements.

Fitxa núm. 54		Codi de temps: -43:41	
Versió original	Crackdown at home. Gotta study.	Restricció	Restricció formal d'isocronia, lingüística d'oralitat.
Doblatge	En casa me han dado caña para que estudie [...]	Tècnica	Traducció literal amb una modulació lèxica (de <i>gotta</i>).
Subtitulació	Estoy encerrada en casa, estudiando, [...]	Tècnica	Modulació lèxica (de <i>crackdown</i>) i modulació estructural de la segona frase.

Fitxa núm. 55		Codi de temps: -43:32	
Versió original	You called the popo on me?	Restricció	Restricció lingüística de registre i d'oralitat.

Doblatge	¿Me has denunciado a la poli?	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	¿Viene la poli a por mí?	Tècnica	Modulació estructural.

Fitxa núm. 56		Codi de temps: -43:13	
Versió original	Yeah, well, you always say I'm full of surprises.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Ya, bueno... ¿No dices que soy una caja de sorpresas?	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	Ya, bueno... // ...siempre dices que te sorprendo.	Tècnica	Modulació estructural.
Comentari	Com en el doblatge no s'escolta la versió original, pot canviar el to d'una pregunta, com en aquest cas que s'ha canviat d'una afirmació a una pregunta. La subtitulació, per la seua banda, no ha pogut fer aquest canvi.		

Fitxa núm. 57		Codi de temps: -42:06	
Versió original	Chris Brown won't quit you, huh?	Restricció	Restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat i restricció formal d'isocronia.
Doblatge	No te libras de Chris Brown, ¿eh?	Tècnica	Modulació estructural i préstec pur del referent.
Subtitulació	Chris Brown no para.	Tècnica	Modulació estructural, préstec pur del referent i omissió de la interjecció.

Fitxa núm. 58	Codi de temps: -42:02
----------------------	------------------------------

Versió original	Ain't no party like a Pops Slocum party.	Restricció	Restricció formal d'isocronia i lingüística de registre.
Doblatge	Menudas fiestas se monta tu viejo.	Tècnica	Modulació estructural i reducció (evita repetir <i>fiestas</i>).
Subtitulació	No hay fiestas como las de papa Slocum.	Tècnica	Traducció literal, reducció (evita repetir <i>fiestas</i>) i variació de registre (no és tan informal).

Fitxa núm. 59		Codi de temps: -41:56	
Versió original	Your dad knows you're here, Michael?	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	¿Sabe que estas aquí, Michael?	Tècnica	Reducció.
Subtitulació	¿Tu padre sabe que estás aquí?	Tècnica	Omissió (del vocatiu).

Fitxa núm. 60		Codi de temps: -41:52	
Versió original	Beats her usual partner in crime.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Te prefiero a su compinche habitual.	Tècnica	Modulació lèxica (de <i>beats</i>).
Subtitulació	Mejor que su compañía habitual.	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 61		Codi de temps: -41:41	
Versió original	The new coach worked us so hard today.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.

Doblatge	La entrenadora nueva nos ha dejado hechas polvo.	Tècnica	Modulació estructural i omissió (de <i>today</i>).
Subtitulació	La nueva entrenadora ha sido dura.	Tècnica	Reducció.

Fitxa núm. 62		Codi de temps: -41:39	
Versió original	Sounds like my kind of coach.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i formal d'isocronia.
Doblatge	Entonces es de las mías.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	Esas son las que me gustan.	Tècnica	Modulació estructural.

Fitxa núm. 63		Codi de temps: -41:38	
Versió original	She took two squads to the Illinois State cheer tournament. If we make it to State this year, if we win...	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat, restricció formal d'isocronia i restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	Sí, llevó a dos equipos a los campeonatos estatales, ojalá lleguemos este año y ganemos...	Tècnica	Ampliació (de sí). Reducció i generalització (del referent cultural) i compressió de la segona frase.
Subtitulació	Llevó a dos equipos / a la competición de Illinois. // Si llegamos a los estatales, si ganamos...	Tècnica	Traducció literal i reducció (del referent cultural).

Fitxa núm. 64			Codi de temps: -41:26
Versió original	WNBA.	Restricció	Restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	WNBA.	Tècnica	Préstec pur.
Subtitulació	WNBA.	Tècnica	Préstec pur.

Fitxa núm. 65			Codi de temps: -41:23
Versió original	Hanging on monkey bars for hours to make yourself taller?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Te colgabas de los columpios durante horas para ver si así crecías.	Tècnica	Particularització (de <i>monkey bars</i>) i modulació estructural (de <i>to make yourself taller</i>).
Subtitulació	Te pasabas el día colgando de las barras / para ver si crecías.	Tècnica	Modulació estructural (de <i>for hours</i>) i generalització (de <i>monkey bars</i>).
Comentari	<i>Monkey bars</i> són les barres d'exercici que hi ha als parcs per als xiquets. Segons la RAE, «columpio» només és un tipus d'«aparell d'entreteniment» en el que estàs assegut. Si filem molt prim, possiblement no és la millor traducció, no obstant això, crec que és la millor opció entre ambdues versions perquè parlen de quan eren xicotets, i per tant, és més fàcil pensar que estan en un gronxador que en una barra, com diu la versió subtitulada.		

Fitxa núm. 66			Codi de temps: -41:15
Versió original	You don't get it. Kentucky, OSU,	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat, restricció formal d'isocronia i restricció

	Hawaii. Cheer scholarships are real.		sociocultural de tres referents culturals verbalitzats.
Doblatge	No lo pillas. Kentucky, Ohio y Hawái, dan becas a las animadoras.	Tècnica	Equivalent encunyat de la primera frase, modulació estructural, préstec naturalitzat (de <i>Kentucky</i> i <i>Hawái</i>) i generalització (d' <i>Ohio</i>).
Subtitulació	No lo entiendes. // Existen las becas para animadoras / de Kentucky y Hawái.	Tècnica	Variació del registre en la primera frase (menys col·loquial), modulació estructural, préstec naturalitzat (de <i>Kentucky</i> i <i>Hawái</i>) i omissió (d' <i>OSU</i>).

Fitxa núm. 67		Codi de temps: -41:09	
Versió original	I remember your dad at your age. 'Baby, this arm is our ticket outta Sutton Grove, baby. We'll be clubbing in Miami by next year.' We both know how that turned out.	Restricció	Restricció formal d'isocronia, restricció formal donada per una convenció (les cometes) i restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Tu padre a tu edad decía: "cariño, este brazo nos sacará de Sutton Grove. El año que viene iremos de discotecas por Miami"	Tècnica	Amplificació (de <i>decía</i>), compressió (de <i>is our ticket outta</i>) i modulació lèxica (de <i>be clubbing</i> i de <i>turn out</i>).

	y ya sabemos lo que pasó.		
Subtitulació	Sí, como tu padre a tu edad. // “Nena, este brazo nos sacará / de Sutton Grove. // El próximo año estaremos / de fiesta por Miami”. // Y ya sabemos cómo acabó.	Tècnica	Compressió (de <i>is our ticket outta</i>), modulació lèxica (de <i>be clubbing</i>).

Fitxa núm. 68		Codi de temps: -40:54	
Versió original	Dinner in twenty.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Cenamos en breve.	Tècnica	Compressió.
Subtitulació	Cenamos en 20 minutos.	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 69		Codi de temps: -40:50	
Versió original	She thinks if I get into City- freaking-Tech I'm set for life.	Restricció	Restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat i restricció lingüística d'oralitat i registre.
Doblatge	Cree que si entro en la puta City Tech tendré la vida resuelta.	Tècnica	Traducció literal, modulació estructural (de <i>set for life</i>) i préstec pur del referent cultural.
Subtitulació	Mi madre ve mi futuro resuelto / con un curro en City Tech.	Tècnica	Modulació estructural (de <i>set for life</i>), creació discursiva (de <i>un curro</i>),

			préstec pur del referent cultural i ampliació (de <i>mi madre</i>).
Comentari	La <i>City Tech</i> és l'abreviatura de <i>The New York City College of Technology</i> , és a dir, que allà s'estudia, no es treballa, per això, s'ha considerat <i>curro</i> com a creació discursiva en la subtitulació.		

Fitxa núm. 70		Codi de temps: -40:46	
Versió original	My pops thinks I can make assistant manager at Sonic one day.	Restricció	Restricció sociocultural de dos referents culturals i lingüística d'oralitat.
Doblatge	Mi padre se conforma con que llegue a subgerente de restaurante.	Tècnica	Equivalent encunyat (de <i>assistant manager</i>), creació discursiva (del principi i de <i>Sonic</i>) i omissió (de <i>one day</i>).
Subtitulació	Mi padre cree que un día podré ser / encargado en Sonic.	Tècnica	Traducció literal i préstec pur (de <i>Sonic</i>) i adaptació (d' <i>assistant manager</i>).
Comentari	Els càrrecs a vegades tenen difícil traducció. En aquesta ocasió, <i>assistant manager</i> té un equivalent encunyat segons el WordReference i és el que ha utilitzat la versió doblada. Per això, hem considerat que la subtitulació l'ha adaptat el nom del càrrec.		

Fitxa núm. 71		Codi de temps: -40:37	
Versió original	People born on third base.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Los que nacen con ventaja.	Tècnica	Modulació estructural.

Subtitulació	La gente privilegiada.	Tècnica	Modulació estructural.
---------------------	------------------------	----------------	------------------------

Fitxa núm. 72		Codi de temps: -40:34	
Versió original	It can happen.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	No es imposible.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	No, podría pasar.	Tècnica	Ampliació (de no) i traducció literal.

Fitxa núm. 73		Codi de temps: -39:05	
Versió original	The JV bottomfeeder? She's five feet of hair.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i registre. Restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	¿La suplente come mierda? Es metro y medio de pelo.	Tècnica	Creació discursiva (per a JV) i adaptació (de <i>bottomfeeder</i> i de <i>five feet</i>).
Subtitulació	¿La niñata esta? // Es una melena andante.	Tècnica	Generalització (per a JV), omissió (de <i>bottomfeeder</i>) i creació discursiva (de <i>five feet</i>).
Comentari	Segons el Merriam-Webster, <i>bottom-feeder</i> és «an opportunist who seeks quick profit usually at the expense of others or from their misfortune». No obstant això, el WordReference també el tradueix a l'espanyol com a «pez que se alimenta en el fondo del mar o río». Qualsevol insult que s'apropi a aquests sentits estaria bé. Per altra banda, JV és l'abreviatura de <i>Junior Varsity</i> (equip universitari júnior).		

Fitxa núm. 74	Codi de temps: -39:00
----------------------	------------------------------

Versió original	Five feet of hair, get up there.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i formal d'isocronia.
Doblatge	Pues nada, sube ahí arriba.	Tècnica	Omissió (de <i>five feet of hair</i>), ampliació (de <i>pues nada</i>).
Subtitulació	Melena andante, sube.	Tècnica	Creació discursiva i compressió.
Comentari	La traducció també depèn de la intervenció de la graella anterior.		

Fitxa núm. 75		Codi de temps: -38:54	
Versió original	Don't you wanna make their jaws drop? Could be you on Game Day.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i formal d'isocronia.
Doblatge	Sorpréndelas. Y si eres la elegida para el partido?	Tècnica	Compressió de la primera frase i de <i>Game Day</i> , i modulació estructural.
Subtitulació	Haz que flipen. / Podrías estar arriba en el partido.	Tècnica	Compressió de la primera frase i de <i>Game Day</i> , i ampliació (de <i>estar arriba</i>).
Comentari	La subtitulació ha decidit ficar-ho tot en afirmatiu, tot i que cridarà l'atenció el to interrogatiu. El doblatge, no obstant això, ha ficat una interrogació, però en altra part de la frase.		

Fitxa núm. 76		Codi de temps: -38:00	
Versió original	GIRLS ATHLETICS	Restricció	Restricció formal donada per una conveció.
Doblatge	[La subtitulació]	Tècnica	Cap.
Subtitulació	DEPORTE FEMENINO	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 77			Codi de temps: -37:45
Versió original	I was here three days before I realized it wasn't plugged in.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i formal d'isocronia.
Doblatge	Tarde tres días en darme cuenta de que no estaba enchufada.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	El tercer día me di cuenta / de que estaba desconectado.	Tècnica	Compressió.

Fitxa núm. 78			Codi de temps: -37:41
Versió original	Coach Melvoy's screw up. The gift that keeps on giving. Like herpes.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i registre, i restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Sí, el entrenador Melvoy la cagó. Es como una ETS, como el herpes.	Tècnica	Creació discursiva (de <i>the gift that keeps on giving</i>) i traducció literal en la resta.
Subtitulació	Sí, el entrenador Melvoy era un desastre. // Ha dejado su legado. // Como un herpes...	Tècnica	Traducció literal i modulació estructural (de <i>the gift that keeps on giving</i>).

Fitxa núm. 79			Codi de temps: -37:19
Versió original	Go easy on her?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	¿Siendo blanda?	Tècnica	Modulació estructural
Subtitulació	¿Ir con calma?	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 80			Codi de temps: -37:11
Versió original	He's a big dog here.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Es un pez gordo aquí.	Tècnica	Equivalent encunyat.
Subtitulació	Tiene poder aquí.	Tècnica	Descripció.

Fitxa núm. 81			Codi de temps: -37:04
Versió original	Sisters never get along.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Las hermanas se pelean.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	Son cosas de hermanas.	Tècnica	Modulació estructural.

Fitxa núm. 82			Codi de temps: -37:01
Versió original	Half-sisters.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Hermanastras.	Tècnica	Equivalent encunyat.
Subtitulació	Son medio hermanas.	Tècnica	Calco o traducció paraula per paraula.

Fitxa núm. 83			Codi de temps: -36:53
Versió original	Still does. Except now Beth's dad lives there too.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Aún sigue allí, pero el padre de Beth vive con ella.	Tècnica	Modulació estructural i omissió (de <i>now</i>).
Subtitulació	Lo que pasa es que ahora el padre / también vive ahí.	Tècnica	Omissió (de <i>still does</i>), ampliació (de <i>lo que pasa</i>) i traducció literal.

Comentari	Aquesta frase pot ser un poc ambigua. Cal parar-se a pensar qui viu amb qui i cap de les dues modalitats ho ha resolt.
------------------	--

Fitxa núm. 84		Codi de temps: -36:48	
Versió original	Small towns can be fucked up. Look, I get that she's your friend.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i de registre, i restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Las ciudades pequeñas son así. Mira, entiendo que es tu amiga.	Tècnica	Variació del registre i traducció literal.
Subtitulació	Los pueblos pueden ser jodidos. // Sé que es tu amiga.	Tècnica	Traducció literal i reducció.

Fitxa núm. 85		Codi de temps: -36:39	
Versió original	She needs limits. I'm giving them to her. It's that simple.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Le pongo los límites que necesita. Así de simple.	Tècnica	Compressió.
Subtitulació	Necesita límites. Voy a dárselos y punto.	Tècnica	Compressió.

Fitxa núm. 86		Codi de temps: -36:26	
Versió original	Date night with Mr. Coach?	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	¿Tiene una cita con su marido?	Tècnica	Amplificació (del verb) i omissió (de <i>night</i>).

Subtitulació	¿Una cita con el señor entrenador?	Tècnica	Traducció literal i omisió (de <i>night</i>).
---------------------	------------------------------------	----------------	--

Fitxa núm. 87		Codi de temps: -35:41	
Versió original	You got no gag reflex.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Se te resistía la arcada.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	No te dan arcadas.	Tècnica	Modulació estructural.

Fitxa núm. 88		Codi de temps: -35:16	
Versió original	I think she lives on Fairview.	Restricció	Restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	Me parece que vive en Fairview.	Tècnica	Traducció literal i préstec pur del referent cultural.
Subtitulació	Creo que vive en Fairview.	Tècnica	Traducció literal i préstec pur del referent cultural.

Fitxa núm. 89		Codi de temps: -35:03	
Versió original	Screw it.	Restricció	Restricció lingüística de registre.
Doblatge	¿Qué más da?	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	¡Que le den!	Tècnica	Traducció literal.
Comentari	El doblatge es pot permetre canviar una frase afirmativa a interrogativa perquè el to de l'original se suprimeix. La subtitulació ha de mantenir el to.		

Fitxa núm. 90		Codi de temps: -34:55	
Versió original	You should just be on my side.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.

Doblatge	Deberías estar de mi parte.	Tècnica	Traducció literal.
Subtitulació	- Deberías apoyarme.	Tècnica	Compressió.

Fitxa núm. 91		Codi de temps: -34:50	
Versió original	We all wanted a real coach. A winning coach. Remember?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Queríamos una entrenadora de verdad. Para ganar, ¿recuerdas?	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	- Queríamos una entrenadora de verdad. // Una que ganase, ¿recuerdas?	Tècnica	Reducció (per a no repetir <i>entrenadora</i>).

Fitxa núm. 92		Codi de temps: -34:47	
Versió original	Is she's such hot shit, why's she back here? She only grew up two towns over. That armpit Sterling Heights where we bought beer in junior high.	Restricció	Restricció sociocultural de dos referents culturals, restricció lingüística de registre i restricció formal d'isocronia.
Doblatge	Si tan buena es, ¿por qué se ha mudado aquí? Se crío dos pueblos más allá, en ese estercolero de Sterling Heights,	Tècnica	Variació del registre (de <i>such hot shit</i>), modulació lèxica (de <i>be back</i>), préstec pur en els dos referents culturals i traducció literal en la resta.

	donde comprábamos cerveza en octavo.		
Subtitulació	Si es tan increíble, / ¿por qué ha vuelto aquí? // Creció a dos pueblos de aquí, // en ese antro de Sterling Heights / donde comprábamos birra de crías.	Tècnica	Variació del registre (de <i>such hot shit</i> i <i>birras</i>), préstec pur (de Sterling Heights), generalització (de <i>junior high</i>) i traducció literal en la resta.

Fitxa núm. 93		Codi de temps: -34:34	
Versió original	Anyone can Google.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Lo he buscado en Google.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	También se usar Google.	Tècnica	Modulació estructural.

Fitxa núm. 94		Codi de temps: -34:12	
Versió original	He looks like a youth pastor. I wouldn't fuck him.	Restricció	Restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat i lingüístic de registre.
Doblatge	Tiene pinta de catequista. Yo no me lo follaba.	Tècnica	Traducció literal i adaptació (de <i>youth pastor</i>).
Subtitulació	Parece un curilla. // Dios, yo no me lo follaría.	Tècnica	Adaptació i calc del referent cultural, ampliació amb el <i>Dios</i> i traducció literal en la resta.

Comentari	Un <i>youth pastor</i> és l'equivalent a catequista però en la religió cristiana protestant. Ambdues modalitats han optat per adaptar a la religió cristiana catòlica (perquè a Espanya és la més comuna). No obstant això, la subtitulació ha comés un «no mateix sentit», ja que no és un cura menut, sinó per als xiquets (catequista).
------------------	--

Fitxa núm. 95		Codi de temps: -34:00	
Versió original	Why you got such a hard-on for her?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i de registre.
Doblatge	¿Por qué te mola tanto esa tía?	Tècnica	Generalització del verb.
Subtitulació	¿Por qué te pone tanto?	Tècnica	Traducció literal i omissió (de <i>for her</i> perquè se sobreentén).

Fitxa núm. 96		Codi de temps: -33:58	
Versió original	I can see it from here. It's a rando flasher hard-on.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Se ve a la legua que te has encoñado con ella.	Tècnica	Modulació estructural del principi i creació discursiva del final.
Subtitulació	Es obvio. // Pareces un exhibicionista / delante de un cole.	Tècnica	Compressió de la primera frase. Traducció literal (de <i>flasher</i>) i creació discursiva en la resta.

Fitxa núm. 97		Codi de temps: -33:23	
Versió original	Peanut gallery still out there?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.

Doblatge	¿Las mironas siguen ahí fuera?	Tècnica	Creació discursiva del subjecte i traducció literal en la resta.
Subtitulació	¿Sigue ahí nuestro público?	Tècnica	Generalització del subjecte i traducció literal en la resta.

Fitxa núm. 98		Codi de temps: -33:19	
Versió original	I'm telling you, these girls are nothing but boxed wine and attitude.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Tranquilo, se habrán puesto tontas con el vino de cartón.	Tècnica	Creació discursiva i omissió (d' <i>attitude</i>).
Subtitulació	Esas chicas son todo pose / y vino de tetrabrik.	Tècnica	Omissió del principi i compressió. Canvi en l'ordre dels elements.

Fitxa núm. 99		Codi de temps: -33:09	
Versió original	Nah, bet you were more of a Mad-Dog girl. You'll whip 'em into shape.	Restricció	Restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat i restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	No, seguro que a ti te iba más el de botella. Ya las meterás en cintura.	Tècnica	Modulació estructural, generalització del referent cultural verbalitzat i equivalent encunyat en la fraseologia.
Subtitulació	No, apuesto a que eras más de	Tècnica	Traducció literal, adaptació del referent cultural i equivalent

	calimocho. // Ya las meterás en vereda.		encunyat en la fraseologia.
--	---	--	-----------------------------

Fitxa núm. 100		Codi de temps: -32:36	
Versió original	(Matt) What did your mom always say, every lady oughta... (Colette) Have a pair of red shoes. Like Dorothy.	Restricció	Restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat i restricció formal d'isocronia.
Doblatge	(Matt) Como decía tu madre... Toda chica se merece... (Colette) unos zapatos como los de Dorothy.	Tècnica	Omissió (d' <i>always</i>), modulació estructural (de <i>oughta have</i>) i reducció del referent cultural (de <i>red</i>).
Subtitulació	¿Qué decía tu madre? "Una chica debe..." // Tener unos zapatos rojos como Dorothy.	Tècnica	Omissió (d' <i>always</i>) i traducció literal del referent cultural.

Fitxa núm. 101		Codi de temps: -32:28	
Versió original	(Colette) Matt, we made a budget. (Matt) It's not what we can afford. It's what <i>you</i> deserve.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	(Colette) Matt, hay que echar cuentas. (Matt) No pienses en el dinero. Te los mereces.	Tècnica	Creació discursiva de la primera i segona frase, i modulació estructural de l'última.

Subtitulació	Tenemos que gastar menos. // No es lo que podemos permitirnos, / sino lo que mereces. ¿Vale?	Tècnica	Omissió del vocatiu i creació discursiva de la primera frase. Traducció literal de la segona i la tercera frase i ampliació (de ¿vale?)
---------------------	--	----------------	---

Fitxa núm. 102		Codi de temps: -32:16	
Versió original	Yeah, but come on. You're the one back where you started.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Sí, pero eres tú quien ha vuelto a la casilla de salida.	Tècnica	Omissió (de <i>come on</i>) i modulació estructural en la fraseologia.
Subtitulació	Venga, tú eres la que ha vuelto / a donde empezó.	Tècnica	Omissió (de <i>yeah</i>) i traducció literal.

Fitxa núm. 103		Codi de temps: -32:09	
Versió original	No "I" in team, Coach?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	¿Como un equipo, entrenadora?	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	¿En equipo, entrenadora?	Tècnica	Modulació estructural.

Fitxa núm. 104		Codi de temps: -31:23	
Versió original	We're so happy to have you here, leading our girls.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i restricció formal d'isocronia.

Doblatge	Nos encanta que estés entrenando a nuestras chicas.	Tècnica	Reducció.
Subtitulació	Nos alegra mucho que hayas venido / a dirigir a las chicas.	Tècnica	Reducció i calc (de <i>dirigir</i>).

Fitxa núm. 105		Codi de temps: -31:17	
Versió original	Lazy. Raised on Ritalin and free porn.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	Vagas. Han crecido viendo porno y tomando Ritalin.	Tècnica	Amplificació (<i>viendo</i> i <i>tomando</i>) i omissió (de <i>free</i>). Préstec pur del referent cultural.
Subtitulació	¿Vagas? ¿Criadas con Ritalin y porno?	Tècnica	Modulació estructural i omissió (de <i>free</i>). Préstec pur del referent cultural.

Fitxa núm. 106		Codi de temps: -31:12	
Versió original	So, the squad boosters, we do these brunches. I'd love to host one for you.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i formal d'isocronia.
Doblatge	Bueno, solemos organizar almuerzos para apoyar a las chicas. Me encantaría montar uno en tu honor.	Tècnica	Modulació estructural.

Subtitulació	Las colaboradoras del equipo // organizamos almuerzos / y querríamos celebrar uno por ti.	Tècnica	Modulació estructural (de <i>querríamos</i>), però la resta traducció literal.
Comentari	Els subtítols entren abans de temps.		

Fitxa núm. 107		Codi de temps: -31:00	
Versió original	Real casual. Day-drinking, telling dirty jokes.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i formal d'isocronia.
Doblatge	Algo informal, beberemos y contaremos chistes verdes.	Tècnica	Generalització (de <i>day-drinking</i>) i la resta traducció literal.
Subtitulació	Algo informal, // unas copas y chistes verdes.	Tècnica	Reducció.
Comentari	Els subtítols entren prou tard.		

Fitxa núm. 108		Codi de temps: -30:50	
Versió original	I'm really focused on the game. It's coming up fast.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i formal d'isocronia.
Doblatge	Estoy centrada en el partido y es dentro de nada.	Tècnica	Traducció literal en la primera frase i modulació estructural en la segona.
Subtitulació	Estoy concentrada en el partido, / que es ya.	Tècnica	Traducció literal en la primera frase i modulació estructural en la segona.

Fitxa núm. 109			Codi de temps: -29:58
Versió original	Did you go there? For cheer?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	¿Por ser animadora fue a Florida?	Tècnica	Modulació estructural i particularització.
Subtitulació	¿Fuiste allí? ¿Para hacer de animadora?	Tècnica	Traducció literal en la primera frase. Modulació estructural en la segona.
Comentari	El <i>there</i> de l'anglès el diu perquè l'entrenadora du una samarreta de la universitat de Florida, i per això, el doblatge ha sigut més precís i ha ficat Florida. Ambdues versions coincideixen que «animar» possiblement no quedava massa clar en espanyol i per això, han optat en <i>ser animadora</i> o <i>hacer de animadora</i> .		

Fitxa núm. 110			Codi de temps: -29:50
Versió original	I'm thinking of places to apply. Maybe more places than I thought.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Yo estoy barajando varias opciones. Puede que más de las que me imaginaba.	Tècnica	En la primera frase, modulació estructural i en la segona, traducció literal.
Subtitulació	Estoy pensando dónde solicitar plaza. // Quizás en varios sitios.	Tècnica	En la primera frase, traducció literal. En la segona, reducció.

Fitxa núm. 111			Codi de temps: -29:40
Versió original	I just wanna go. You know?	Restricció	Restricció formal d'isocronia.

Doblatge	Solo quiero irme de aquí.	Tècnica	Omissió de la pregunta i amplifícatió (de <i>de aquí</i>).
Subtitulació	Solo quiero irme de aquí.	Tècnica	Omissió de la pregunta i amplifícatió (de <i>de aquí</i>).

Fitxa núm. 112		Codi de temps: -29:23	
Versió original	Guió: Let's do this. V.O.: [Res]	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	(AD LIB) Vamos allá.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	[Res]	Tècnica	Res.
Comentari	El doblatge ha decidit ser fidel al guió tot i que el so i les imatges de la versió original no ho diuen. Com que a l'actriu no se li veu la boca, el que aconseguixen amb això és donar-li més realisme i naturalitat.		

Fitxa núm. 113		Codi de temps: -28:58	
Versió original	You used to hear the chug-chug all day long. Then one day it just stopped.	Restricció	Restricció formal d'isocronia i lingüística d'oralitat.
Doblatge	Solía oír la maquinaria a todas horas, hasta que un día paró.	Tècnica	Traducció literal, modulació estructural (de <i>all day long</i>) i particularització de l'onomatopeia.
Subtitulació	Oía el ruido durante todo el día, / hasta que un día paró.	Tècnica	Traducció literal i generalització amb l'onomatopeia.

Fitxa núm. 114	Codi de temps: -28:37
-----------------------	------------------------------

Versió original	Hey, who's that cute cross-country kid with the curly hair?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Oye, ¿quién era ese chico tan mono, el del pelo rizado?	Tècnica	Omissió (de <i>cross-country</i>) i traducció literal en la resta.
Subtitulació	Oye, ¿quién es ese... // ...corredor tan mono de pelo rizado?	Tècnica	Particularització (de <i>cross-country</i>) i traducció literal en la resta.

Fitxa núm. 115		Codi de temps: -27:59	
Versió original	Matt--my husband--he has a chance here. He hasn't had many chances, not like he thought. And he's given me so many.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Matt, mi marido, tenía una oferta de trabajo. No ha tenido todas las oportunidades que esperaba y él me ha dado muchas a mí.	Tècnica	Traducció literal i particularització (en el primer <i>chance</i>).
Subtitulació	Matt, mi marido, / tiene una oportunidad aquí. // No ha tenido muchas, no las que pensaba, // y me dado muchísimo.	Tècnica	Omissió (del segon <i>chance</i>), modulació estructural de l'última i traducció literal en la resta.
Comentari	Ambdues traduccions han optat per no traduir dues vegades <i>chance</i> . El doblatge la canvia per una altra paraula més concreta i la subtitulació l'elimina la segona vegada que hi		

	apareix. Així queda més natural en espanyol perquè nosaltres no utilitzem tantes repeticions.
--	---

Fitxa núm. 116			Codi de temps: -27:48
Versió original	Grown-up bullshit, right?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i de registre.
Doblatge	Tonterías de adultos.	Tècnica	Omissió (de <i>right?</i>) i variació de registre.
Subtitulació	Suena a rollo de mayores, ¿no?	Tècnica	Amplificació i variació de registre.
Comentari	Ambdues versions coincideixen en abaixar un poc el to vulgar de l'original del <i>bullshit</i> i el tradueixen per alguna paraula més subtil.		

Fitxa núm. 117			Codi de temps: -26:49
Versió original	So that's the new coach?	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	¿La nueva entrenadora?	Tècnica	Reducció.
Subtitulació	¿Esa es la entrenadora?	Tècnica	Omissió (de <i>nueva</i>).

Fitxa núm. 118			Codi de temps: -25:40
Versió original	[No s'entén i no fica res en el guió original]	Restricció	Restricció formal donada per una convenció i lingüística d'oralitat.
Doblatge	(AD LIB) Eso es lo que tenéis que saber.	Tècnica	Amplificació.
Subtitulació	[Res]	Tècnica	[Res]

Fitxa núm. 119			Codi de temps: -25:03
Versió original	It's no fun playing with yourself. I've been doing that a lot lately.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	No tenía gracia jugar sola. Y lo hago mucho últimamente.	Tècnica	Modulació estructural en les dues frases i modulació lèxica (de <i>yourself</i>).
Subtitulació	No tiene gracia jugar sola. // Tú lo has estado haciendo mucho.	Tècnica	Modulació lèxica (de <i>yourself</i>), modulació estructural en la segona frase i omissió (de <i>lately</i>).

Fitxa núm. 120			Codi de temps: -24:50
Versió original	Aren't you coming to calc?	Restricció	Restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	¿Vienes a mates?	Tècnica	Adaptació.
Subtitulació	¿Vienes a Cálculo?	Tècnica	Calc lèxic o préstec naturalitzat.

Fitxa núm. 121			Codi de temps: -23:45
Versió original	Get out. Get out of here.	Restricció	Restricció lingüística de registre.
Doblatge	Largo. Que te largues.	Tècnica	Variació del registre i omissió (de <i>here</i>).
Subtitulació	- ¡Vete! - ¡Qué te vayas!	Tècnica	Traducció literal i omissió (de <i>here</i>).

Fitxa núm. 122			Codi de temps: -23:42
Versió original	Go home to your wife and daughter. Your	Restricció	Restricció formal d'isocronia.

	other wife and daughter. Go!		
Doblatge	¡Vete a tu casa con tu mujer y tu hija! ¡Las otras digo, vamos!	Tècnica	Traducció literal de la primera frase i reducció en la segona.
Subtitulació	- ¡Vete a tu casa con tu mujer y tu hija! - Tu otra mujer y tu otra hija. ¡Vete!	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 123		Codi de temps: -23:22	
Versió original	Remember when you turned six and we all drove down to Stony Creek and had a cookout.	Restricció	Restricció formal d'isocronia i sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	¿Recuerdas cuando... cumpliste seis años y fuimos a Stoney Creek de barbacoa?	Tècnica	Reducció (de <i>all drove down</i>), compressió (de <i>had a cookout</i>) i préstec pur del referent cultural.
Subtitulació	¿Recuerdas cuando... // ...cumpliste seis y fuimos en coche / a Stoney Creek e hicimos un pícnic?	Tècnica	Calc (<i>turned six</i>) i préstec pur del referent cultural.

Fitxa núm. 124		Codi de temps: -23:12	
Versió original	We all fell asleep after Funfetti cake and I woke up to you saying,	Restricció	Restricció formal d'isocronia i sociocultural

	<i>Mom, Mom, the sky'd turned orange.</i>		d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	Nos quedamos dormidos después del pastel de confeti y me desperté contigo gritándome: "¡Mamá, mamá! ¡El cielo se ha puesto naranja!".	Tècnica	Préstec naturalitzat del referent cultural i traducció literal de la resta.
Subtitulació	Nos dormimos después de la tarta // y, al despertar, te oí diciendo: / "¡Mamá! ¡El cielo está naranja!".	Tècnica	Generalització del referent cultural, modulació estructural (de <i>I woke up to you saying</i>) i omissió (d'un <i>mamá</i>).

Fitxa núm. 125		Codi de temps: -21:50	
Versió original	<i>Get hard! Get mean! Go, Eagles!</i>	Restricció	Restricció semiòtica d'una cançó i restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	¡A por ellos! ¡A vencerlos! ¡Vamos, águilas!	Tècnica	Creació discursiva de la cançó i traducció literal del referent cultural.
Subtitulació	<i>¡Sed fuertes! ¡Sed malos! // ¡Vamos, Eagles!</i>	Tècnica	Creació discursiva de la cançó i préstec pur del referent cultural.

Fitxa núm. 126		Codi de temps: -21:41	
Versió original	<i>Get down, get hard, get mean. Go, Eagles!</i> RIRI: This isn't good...	Restricció	Restricció semiòtica d'una cançó, restricció sociocultural d'un referent

			cultural verbalitzat i restricció formal d'isocronia.
Doblatge	¡Al ataque! ¡A por ellos! ¡A vencerlos! ¡Vamos, águilas! (A LA VEZ) No pinta bien.	Tècnica	Creació discursiva de la cançó, traducció literal del referent cultural i modulació estructural de l'última frase.
Subtitulació	<i>¡A por ellos! ¡Sed fuertes! ¡Sed malos! // Esto no pinta bien.</i>	Tècnica	Creació discursiva de la cançó, omissió (de <i>Go, Eagles!</i>) i modulació estructural de l'última frase.

Fitxa núm. 127			Codi de temps: -21:28
Versió original	<i>Touchdown! Touchdown! We want an Eagles touchdown! Touchdown!</i>	Restricció	Restricció semiòtica d'una cançó, restricció sociocultural de dos referents culturals verbalitzats, i restricció formal d'isocronia i donada per una convenció.
Doblatge	¡Touchdown! ¡Las águilas os vamos a hacer un touchdown! ¡Touchdown!	Tècnica	Creació discursiva de la cançó, traducció literal (de <i>águilas</i>) i préstec pur (de <i>touchdown</i>).
Subtitulació	<i>¡Touchdown! / ¡Queremos un touchdown de los Eagles!</i>	Tècnica	Traducció literal de la cançó, préstec pur dels referents culturals i omissió de l'última frase.

Fitxa núm. 128	Codi de temps: -21:06
-----------------------	------------------------------

Versió original	Gonna make a great Marine.	Restricció	Restricció formal d'isocronia, lingüística d'oralitat i sociocultural d'un referent cultural verbalitzat
Doblatge	Sería un buen marine.	Tècnica	Modulació estructural i préstec naturalitzat per al referent cultural.
Subtitulació	Será un gran marine.	Tècnica	Modulació estructural i préstec naturalitzat per al referent cultural.

Fitxa núm. 129		Codi de temps: -21:04	
Versió original	And that's the half. Stay seated. The halftime show is about to begin.	Restricció	Restricció formal d'isocronia i formal donada per una convenció (la cursiva). Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Llegamos al descanso. No se levanten que el espectáculo va a comenzar.	Tècnica	Modulació estructural de les dues primeres frases i reducció en l'última.
Subtitulació	<i>Llega el descanso. No se vayan. // Va a empezar el espectáculo del descanso.</i>	Tècnica	Modulació estructural de les dues primeres frases i traducció literal de l'última.

Fitxa núm. 130	Codi de temps: -21:00
-----------------------	------------------------------

Versió original	[Res]	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i formal donada per una convenció.
Doblatge	(AD LIB) Ay, Dios, estoy nerviosa.	Tècnica	Amplificació.
Subtitulació	[Res]	Tècnica	Res.
Comentari	La versió original no diu res, i per tant, la subtitulació tampoc. No obstant això, la versió doblada ha afegit una intervenció que s'escolta de fons i li dona més realisme i naturalitat al producte.		

Fitxa núm. 131		Codi de temps: -20:55	
Versió original	Let's go. Let's do this. Huddle up. Huddle up.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i formal donada per una convenció.
Doblatge	Vale chicas, haced un corro, vamos.	Tècnica	Modulació estructural i omissió de l'última frase.
Subtitulació	Venga, vamos a por ello. En círculo. En círculo.	Tècnica	Traducció literal i modulació estructural (de <i>huddle up</i>).

Fitxa núm. 132		Codi de temps: -20:34	
Versió original	You are the meanest, stronger, baddest women this town's ever seen and you're about to show everyone what you're made of. The hard, hard gold that pounds in your chests.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Sois las mujeres más fuertes, duras y	Tècnica	Modulació lèxica (de <i>seen</i>) i modulació

	<p>chungas que jamás ha habido en esta ciudad y vais a enseñar a todo el mundo de lo que sois capaces. Que vean que en el pecho os late un corazón de oro.</p>		<p>estructural (de <i>what you're made of</i> i de l'última frase).</p>
Subtitulació	<p>Sois las más fuertes, las más malas, // las tías más duras / que han pisado esta ciudad // y todos van a ver de qué estáis hechas. // El oro pesado/ que cuelga de vuestros pechos.</p>	Tècnica	<p>Traducció literal i modulació lèxica (de <i>seen</i>).</p>

Fitxa núm. 133		Codi de temps: -19:47	
Versió original	<p>You can't be serious. You put her up there, she'll break her neck.</p>	Restricció	<p>Restricció formal d'isocronia i lingüística d'oralitat.</p>
Doblatge	<p>No lo dirá en serio. Si la pone arriba se partirá el cuello.</p>	Tècnica	<p>Traducció literal.</p>
Subtitulació	<p>Estás de coña. //Va a romperse el cuello. Yo voy arriba.</p>	Tècnica	<p>Variació de registre, omissió (de you put her up there) i amplificació (de yo voy arriba).</p>
Comentari	<p>De nou, el doblatge parla de vosté entre les animadores i l'entrenadora (i considerem que així seria si l'anglès ho marcara</p>		

	d'alguna manera) i la subtitulació parla de tu. Per això, es considera que la variació del registre està en la subtitulació.
--	--

Fitxa núm. 134			Codi de temps: -19:41
Versió original	Top girl is a girl who shows. Every practice. Every game.	Restricció	Restricció formal d'isocronia.
Doblatge	La voladora no se pierde ni un ensayo ni un partido.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	Para ir arriba, / tienes que estar ahí siempre.	Tècnica	Reducció.

Fitxa núm. 135			Codi de temps: -15:39
Versió original	And you chose to be her little bitch.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Pero tú decides ser su perrita faldera.	Tècnica	Modulació estructural i particularització (el femení).
Subtitulació	Pero tú decides ser su perrito faldero.	Tècnica	Modulació estructural.

Fitxa núm. 136			Codi de temps: -15:18
Versió original	I've been talking with the Regionals organizers--they're interested in letting us host.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	He hablado con los organizadores del campeonato regional	Tècnica	Ampliació (per <i>campeonato</i>) i modulació

	y les interesa hacerlo aquí.		estructural (pel final de la frase).
Subtitulació	Los organizadores regionales / quieren que seamos anfitriones.	Tècnica	Reducció.

Fitxa núm. 137		Codi de temps: -15:13	
Versió original	That'd be great. First round bye.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i formal d'isocronia.
Doblatge	Pasaríamos a la segunda ronda.	Tècnica	Omissió de la primera frase i modulació estructural de la segona.
Subtitulació	Genial. Adiós a la primera ronda.	Tècnica	Reducció de la primera frase i traducció literal de la segona.

Fitxa núm. 138		Codi de temps: -15:08	
Versió original	We're on the map again. They'll stop thinking of us as a Rustbelt backwater once they get an eyeful of the stadium plan.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	Nos has vuelto a poner en el mapa. Dejarán de considerar esto un páramo industrial en cuanto vean los	Tècnica	Traducció literal, generalització del referent cultural i ampliació (de <i>que tenemos</i>).

	planes que tenemos para el estadio.		
Subtitulació	Volvemos a existir. // Dejarán de vernos como un pueblucho / en cuanto vean el proyecto del estadio.	Tècnica	Compressió, generalització del referent cultural i particularització (de <i>el proyecto</i>).
Comentari	<i>Rust Belt</i> és el terme informal que s'empra per a referir-se a una zona dels Estats Units d'Amèrica que durant el 1980 va experimentar un declivi de la indústria.		

Fitxa núm. 139		Codi de temps: -15:01	
Versió original	And we intend to get you everything you need to lay hands on those tournament rings.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	Y tu pide por esa boquita cualquier cosa que necesites para que ganemos ese torneo.	Tècnica	Modulació estructural, variació del registre i omissió (de <i>rings</i>).
Subtitulació	Y queremos darte todo lo que necesites / para lograr los anillos del torneo.	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 140		Codi de temps: -14:56	
Versió original	What he really means is we're hitching all our wagons to your star, Coach French.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.

Doblatge	Lo que quiere decir es que tenemos plena fe en ti, entrenadora Colette. Bert: (AD LIB) Bueno...	Tècnica	Traducció literal i descripció (del significat de la fraseologia).
Subtitulació	Lo que quiere decir es que apostamos todo / a su carta, entrenadora.	Tècnica	Traducció literal, descripció (del significat de la fraseologia) i omissió del nom.
Comentari	La intervenció de Bert que fa el doblatge no el diu en la versió original i per tant, tampoc als subtítols. Quasi no se li veu la boca, però sí que es nota que en realitat no diu res, l'actor que fa de Bert es queda somrient i per això, pot ser en aquest cas, el doblatge no aconsegueix la naturalitat que buscava en emprar aquest (AD LIB).		

Fitxa núm. 141		Codi de temps: -14:48	
Versió original	Pressure's how diamonds get made.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Con presión se hacen los diamantes.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	Con presión se hacen diamantes.	Tècnica	Modulació estructural.

Fitxa núm. 142		Codi de temps: -14:28	
Versió original	When a lot of us went to school here, everything was football. We thought it would be forever. We even came up with a plan. A big	Restricció	Restricció formal d'isocronia i lingüística d'oralitat.

	gleaming new stadium for our boys.		
Doblatge	En nuestros tiempos, el fútbol lo era todo. Creíamos que siempre sería así. Hasta teníamos planeado construir un nuevo y reluciente estadio para los chicos.	Tècnica	Reducció en la primera frase, modulació estructural en les dues primeres frases. Compressió de la tercera i quarta frase.
Subtitulació	En nuestra época aquí, // el fútbol era lo primero. / Pensábamos que no cambiaría. // Incluso teníamos un plan / para construir un gran estadio para ellos.	Tècnica	Reducció en la primera frase, modulació estructural en les dues primeres frases i reducció en la tercera i quarta frase.

Fitxa núm. 143			Codi de temps: -14:11
Versió original	We felt left behind.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i formal donada per una convenció.
Doblatge	Nos sentimos abandonados.	Tècnica	Traducció literal.
Subtitulació	Lo aparcamos.	Tècnica	Creació discursiva.
Comentari	També s'ha considerat una restricció formal perquè hi ha una veu en OFF que no s'ha marcat en aquests subtítols (en la resta sí) perquè la imatge va canviant i es quedaria part d'una frase en cursiva i l'altra en redona.		

Fitxa núm. 144		Codi de temps: -13:56	
Versió original	These girls right here. Who run the world? Who run the...? Girls! You've seen the t-shirt says. Come on, guys. Leaving me hanging up here.	Restricció	Restricció semiòtica d'una cançó i restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	¿Quienes dirigen el cotarro? ¿Quienes dirigen el cotarro? ¿Quiénes? ¡Ellas! ¿No habéis visto la camiseta? Venga, chicos. Me habéis dejado solo aquí arriba.	Tècnica	Variació del registre per al referent cultural. Modulació estructural en la resta.
Subtitulació	<i>Estas chicas de aquí. // ¿Quién dirige el mundo? // ¿Quién...? ¡Chicas! // Habéis visto la camiseta. Venga. // No me dejéis aquí colgado.</i>	Tècnica	Traducció literal, omissió (de <i>guys</i> i <i>up</i>).
Comentari	El problema principal d'aquesta escena és que hi ha referència a una cançó de Beyoncé anomenada <i>Run the World (Girls)</i> . La cançó és prou coneguda, però, evidentment, s'havia de traduir i el referent es perd per complet.		

Fitxa núm. 145		Codi de temps: -13:47	
Versió original	Some people say cheer isn't a sport.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.

Doblatge	Hay quien dice que las animadoras no son deportistas.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	Algunos dicen que animar no es un deporte.	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 146		Codi de temps: -13:04	
Versió original	Sutton Grove begins again.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	¡Sutton Grove volverá a nacer!	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	¡Esto es un nuevo comienzo / para Sutton Grove!	Tècnica	Amplificació.

Fitxa núm. 147		Codi de temps: -11:48	
Versió original	To: Sgt Will	Restricció	Restricció formal donada per una convenció.
Doblatge	[La subtitulació].	Tècnica	Cap.
Subtitulació	PARA: SARGENTO WILL	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 148		Codi de temps: -11:42	
Versió original	They can be yours if you come to Lanvers.	Restricció	Restricció formal donada per una convenció.
Doblatge	[La subtitulació].	Tècnica	Cap.
Subtitulació	PUEDEN SER TUYAS SI VIENES A LANVERS	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 149			Codi de temps: -11:35
Versió original	Hey, jailbait, is that my phone?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Ey, eres menor, ¿es mi móvil?	Tècnica	Traducció literal, però ampliació (de <i>eres</i>).
Subtitulació	Eh, zorilla, ¿es mi teléfono?	Tècnica	Creació discursiva (de <i>jailbait</i>), però traducció literal en la resta.

Fitxa núm. 150			Codi de temps: -11:09
Versió original	The head push? You're pulling that shit on me?	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	¿Cómo se te ocurre empujarme la cabeza?	Tècnica	Creació discursiva (de <i>cómo se te ocurre</i>) i modulació estructural.
Subtitulació	Joder, ¿me has empujado la cabeza?	Tècnica	Creació discursiva (de <i>joder</i>) i modulació estructural.

Fitxa núm. 151			Codi de temps: -10:16
Versió original	Project manager for the new stadium.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Soy el encargado del proyecto del estadio.	Tècnica	Omissió (de <i>new</i>), modulació estructural i ampliació (de <i>soy</i>).
Subtitulació	Soy el jefe de proyecto del nuevo estadio.	Tècnica	Traducció literal i ampliació (de <i>soy</i>).

Fitxa núm. 152			Codi de temps: -10:06
Versió original	He's had his sights trained on your wife	Restricció	Restricció formal d'isocronia i sociocultural

	since she took Jeff East to State. We never thought he'd land her.		d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	Le tenía el ojo echado a tu mujer desde que clasificó a Jeff East. Por eso creíamos que no vendría.	Tècnica	Traducció literal del principi, préstec pur del referent cultural i modulació estructural en la segona frase.
Subtitulació	Tenía los ojos puestos // en tu mujer desde hace tiempo. // No pensamos que lograría traerla.	Tècnica	Traducció literal del principi i de l'última frase, creació discursiva del referent cultural.

Fitxa núm. 153		Codi de temps: -09:59	
Versió original	Never say Bert Cassidy doesn't know how to sweeten a deal.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Pero Bert Cassidy sabe cómo dorar la píldora.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	Se ve que Cassidy sabe / cómo incentivar un trato.	Tècnica	Modulació estructural i omissió (de <i>Bert</i>).

Fitxa núm. 154		Codi de temps: -09:38	
Versió original	The little one stole the show.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	La pequeña lo ha bordado.	Tècnica	Descripció.
Subtitulació	La pequeña ha sido la prota.	Tècnica	Descripció.

Fitxa núm. 155			Codi de temps: -09:33
Versió original	Fuck that old news. Look at my girls: energy, swagger, balls.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i de registre.
Doblatge	“No hay que ser tan anticuado”. Solo hay que ver a mis hijas. Tienen fuerza, chulería, cojones...	Tècnica	Creació discursiva i variació del registre en la primera frase. Modulació estructural en la segona. Ampliació (de <i>tienen</i>), particularització (de <i>fuerza</i>) i traducció literal.
Subtitulació	“¡Ni de coña!”. // ¿Verdad? Mirad a mis chicas. // Energía, estilo, valentía.	Tècnica	Creació discursiva, ampliació (de <i>¿verdad?</i>), traducció literal i variació del registre (de <i>estilo, valentía</i>).

Fitxa núm. 156			Codi de temps: -09:27
Versió original	Getting any of them to really <i>work</i> is the hard part.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Lo difícil es conseguir que eso sirva para algo.	Tècnica	Creació discursiva i modulació estructural.
Subtitulació	Lo difícil es hacer que trabajen.	Tècnica	Modulació estructural i compressió.

Fitxa núm. 157			Codi de temps: -09:06
Versió original	We've had this date together from the beginning. All three of us.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.

Doblatge	Creo que estábamos destinados a encontrarnos. Los tres.	Tècnica	Creació discursiva i traducció literal.
Subtitulació	Esto era una cosa de tres / desde el principio.	Tècnica	Creació discursiva i reducció.

Fitxa núm. 158		Codi de temps: -08:03	
Versió original	What the hell, B?	Restricció	Restricció lingüística de registre.
Doblatge	¿Qué coño haces?	Tècnica	Omissió (de <i>B</i>) i amplificació (de <i>haces</i>).
Subtitulació	¿Qué haces, B?	Tècnica	Omissió (de <i>hell</i>) i per tant, variació del registre, i amplificació (de <i>haces</i>).

Fitxa núm. 159		Codi de temps: -07:58	
Versió original	Put the fucking gun down.	Restricció	Restricció lingüística de registre.
Doblatge	¡Suelta la puta pistola!	Tècnica	Modulació lèxica (de <i>suelta</i>), i traducció literal (de <i>puta pistola</i>).
Subtitulació	¡Baja el arma, joder!	Tècnica	Traducció literal (de <i>baja</i>), generalització (de <i>gun</i>) ampliació (de <i>joder</i>).

Fitxa núm. 160		Codi de temps: -07:43	
Versió original	[Res]	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat i formal donada per una convenció.

Doblatge	(AD LIB) ¿Qué está haciendo? La está apuntando.	Tècnica	Amplificació
Subtitulació	[Res]	Tècnica	Res.
Comentari	De nou, la versió doblada afegeix un mormol que s'entén per tal d'aconseguir realisme i naturalitat.		

Fitxa núm. 161		Codi de temps: -07:40	
Versió original	She was my girl. She was the only one, and she's gone.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Era mi chica. Era la única, pero ya no es mía.	Tècnica	Traducció literal i creació discursiva al final.
Subtitulació	Era mi chica. // Era la única, y la he perdido.	Tècnica	Traducció literal i creació discursiva al final.

Fitxa núm. 162		Codi de temps: -07:32	
Versió original	Put the fucking gun down.	Restricció	Restricció lingüística de registre.
Doblatge	¡Baja la puta pistola!	Tècnica	Traducció literal.
Subtitulació	¡Baja la puñetera pistola!	Tècnica	Traducció literal i variació de registre (<i>puñetera</i>).

Fitxa núm. 163		Codi de temps: -07:22	
Versió original	You can't fight it.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	No puedes arreglarlo.	Tècnica	Creació discursiva.
Subtitulació	No se puede evitar.	Tècnica	Creació discursiva.

Fitxa núm. 164			Codi de temps: -06:14
Versió original	She's lucky she's got you.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	Menos mal que te tiene.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	Tiene suerte de tenerte.	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 165			Codi de temps: -05:58
Versió original	Over in Allanville.	Restricció	Restricció sociocultural d'un referent cultural verbalitzat.
Doblatge	En Allanville.	Tècnica	Préstec pur.
Subtitulació	En Allenville.	Tècnica	Préstec pur (amb una errada).

Fitxa núm. 166			Codi de temps: -05:51
Versió original	Goes by quick though. And you never get it back.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	El tiempo vuela. Y ya no lo recuperas.	Tècnica	Modulació estructural en la primera frase i traducció literal en la segona.
Subtitulació	Pero se acaba rápido. // Y no vuelve.	Tècnica	Modulació estructural en ambdues frases.

Fitxa núm. 167			Codi de temps: -04:27
Versió original	You don't know how it works. People like that, they throw you away.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.

Doblatge	No sabes cómo va esto. La gente así al final te da la patada.	Tècnica	Traducció literal en la primera frase, ampliació (de <i>al final</i>) i descripció.
Subtitulació	No sabes cómo son las cosas. // La gente así te usa y te tira.	Tècnica	Modulació estructural en la primera frase i amplificació (de <i>te usa</i>).

Fitxa núm. 168		Codi de temps: -02:59	
Versió original	Coach told me something once.	Restricció	Restricció formal donada per una convenció.
Doblatge	La entrenadora me enseñó algo una vez.	Tècnica	Modulació lèxica (de <i>told</i>).
Subtitulació	<i>La entrenadora me dijo algo una vez.</i>	Tècnica	Traducció literal.

Fitxa núm. 169		Codi de temps: -01:34	
Versió original	We're not saying anything.	Restricció	Restricció lingüística d'oralitat.
Doblatge	De esto, ni una palabra.	Tècnica	Modulació estructural.
Subtitulació	¡No vamos a decir nada!	Tècnica	Traducció literal.

Annex II

Enquesta a Mario Pérez Cuartero sobre les restriccions professionals del primer capítol de *Rétame*.

La enquesta es va realitzar en espanyol, ja que el traductor en qüestió no era valencianoparlant.

Preguntas relacionadas con el tiempo:

1. ¿Cuánto tiempo te dieron para doblar el primer capítulo?
2. ¿Cuánto tiempo te llevó doblarlo?
3. ¿Te encontraste justo de tiempo?
4. ¿La limitación temporal afectó de alguna manera al resultado final de la traducción?
5. ¿Te viste toda la serie antes de empezar a traducir?
6. ¿Te viste el capítulo entero antes de traducirlo?

Preguntas relacionadas con las convenciones:

1. ¿Qué convenciones se siguieron?
2. ¿Te dieron un libro de estilo que tenías que seguir?
3. ¿Tuviste algún problema a destacar en relación con la aplicación de este libro?
4. El hecho de tener que aplicar unas determinadas convenciones (diferentes o iguales a las tuyas) y de seguir un libro de estilo, ¿fue una dificultad? ¿Afectó esto a la traducción?
5. ¿El primer capítulo tuvo que seguir unas directrices en concreto?

Preguntas relacionadas con los materiales:

1. ¿Qué materiales te dieron para empezar a traducir?

2. ¿Te faltó algo que fuera imprescindible para la traducción?
3. ¿Los materiales eran de calidad?
4. En caso de que faltase algún material, ¿afectó negativamente para comenzar a traducir? ¿Afectó al resultado final de la traducción?

Preguntas más generales:

1. ¿Te encontraste con algún otro problema que destacarías en la fase preliminar a la traducción?